

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 8 K na leto.

XXIII. letnik.

V Ljubljani, november 1906.

XI. zvezek.

Praznik vseh svetnikov.

1. Kaj verujemo o svetnikih.

Veselite se in od veselja poskakujte,
ker vaše plačilo bo obilno v nebesih.
Mat. 5, 12.

Lep praznik obhajamo danes! Danes se približujejo prebivci nebes prebivavcem na zemlji v medsebojni ljubezni in prijaznosti, da potrdijo zvezo občestva, ki je med njimi. Z veseljem upanjem se ozira verno oko trudnega zemskega popotnika tja gori v nebeške višave, kamor so šli že pred njim njegovi pobožni bratje in sestre, ki so v Kristusu zaspali. Tam vidi vse otroke božje, z nebes kraljico na čelu, zbrane okoli svojega Stvarnika, žareče v nebeški lepoti in nasičene veselja in radosti za vse dobro, kar so storili na zemlji iz ljubezni do Boga. Veselja nam utriplje srce, ako pomislimo, da so v vrstah teh presrečnih izvoljencev božjih tudi naši ljubi sorodniki in prijatelji, s katerimi smo se tako iz srca ljubili, ki so na tem svetu v resnici krščansko živeli in tudi blaženo umrli. Nehote naš jezik hvali Boga, ki izkazuje tako dobroto in milost nevrednim zemljanom, in nič se nam ne zdi potrebnejše in dostojnejše, nego častiti tiste, katere je Bog tako zelo poveličal. Kar nehote se zatekamo k tem svetnikom, da bi nam izprosili, da bi se tudi mi enkrat pri Bogu ž njimi vred na veke veselili.

Ako pa mi to storimo, s tem spolnujemo nauk sv. katoliške Cerkve. V apostolski veri molimo: „Verujem v občestvo svet-

nikov“; s tem spričujemo svojo vero, da smo v zvezi s svetniki v nebesih, da torej s smrtjo ni še končana naša zveza z rajnimi, temuč da smo še vedno v zvezi med seboj ali v občestvu. Po nauku naše sv. katoliške Cerkve namreč učimo in spoznavamo: 1. da so svetniki v nebesih neizrečeno srečni, 2. da za nas prosijo, in da je koristno nam, ako jih na pomoč kličemo in 3. da je prav in lepo, ako jih častimo bodisi nje same, bodisi njih podobe ali pa relikvije ali sv. ostanke.

To bomo danes premišljevali; vsi svetniki pa, katerih spomin danes obhajamo, izprosijo naj nam milost, da bi se mi vsi enkrat ž njimi sešli v nebeškem veselju.

I. Naša vera nas pred vsem uči, da svetniki v nebesih uživajo neizmerno veselje. Ko bi mogli tako kakor sv. Pavel ali sv. Janez zamakniti se v tretja nebesa in videti vse, kar je tam, to bi nas iznenadila ta velikanska razlika med svetom in nebese! Tukaj ni družega, nego žalost in solze, tam le veselje in radost; tukaj čez mero skrbi in nadlog, tam niti sledu kakega trpljenja. *Blagor jim, ki v Gospodu umrjo, ker ti si odpočijejo od svojih nadlog*, govori sv. pismo. Kako tolažilna resnica je to za utrujenega zemskega popotnika, ki celo svoje življenje išče ljubega kruha s težavnim delom kakor kak suženj, ali za tistega, ki kakor junak v boju s sovražniki svojega zveličanja se trudi, stara in osivi! V nebesih najde zaželjeni pokoj. Tam ne razjeda nobena bridkost njegovega srca, tam ne teče nobena solza iz njegovega očesa, tam ga ne tlači nobena žalostna usoda in nobena bridkost, tam ne stiska njegove duše noben strah. Roka delavčeva ni več polna žuljev, njegovi udje se več ne tresejo mraza, njegovega obraza več ne zaliva pot. Njegovega telesa ne pokrivajo raztrgane cunje, lakote in žeje več ne občuti. Tam gori vlada ljubi mir, večni pokoj.

Glejte kristjani, ki se tolikrat pritožujete čez svoje nadloge, kolikokrat ste opominjani k živi trdni veri, da bi v njej iskali tolažbe; ako imate vero, v njej boste gotovo našli najpreje najslajšo tolažbo. Ako se spomnimo besed sv. pisma: *Bog bo obrisal vse solze iz vaših oči; smrti ne bo več, ne žalosti, ne tožbe, ne bolečine, ker vse prejšnje je minulo* (Apos. 21., 4.), mora se res veselja topiti naše srce.

Prost biti vsake bolezni, vsake bolečine, to je sreča, katere svet ne pozna; toda ali ni to edino plačilo, katero daje dobri Bog v nebesih svojim zvestim služabnikom: kraljestvo, katero je njim pripravil, je kraljestvo nepopisnega, večnega veselja. Zato pravi v današnjem evangeliju: *Veselite se in veselja poskakujte, ker vaše plačilo je obilno v nebesih.* Kaj vse lahko pričakujemo od te obljube Zveličarjeve! Kako veliko, velikansko mora biti ono plačilo, ki se Bogu samemu zdi veliko! Kak vrhuneč sreče bodo dosegli vsi izvoljeni, je povedal, ko je rekel: *Blagor njim, ki so čistega srca, ker Boga bodo gledali.* Glej, krščanska duša, Boga samega boš smel gledati na veke, ako vztrajaš v njegovi ljubezni in se varuješ greha. In ko boš gledal Boga iz obličja v obličje, napajal te bo s svojo neizmerno blaženostjo. Da bi popisal velikost te sreče, se je čutil celo sv. Pavel nezmožnega. Čeprav je bil zamaknjen v nebesa, vendar o vsem tem, kar je tam videl, je mogel le reči: *Vse trpljenje tega sveta se ne more primerjati s prihodnjo lepoto, ki se bo nad nami razodela.* In sveti Janez, zamaknjen v tretja nebesa, je mogel le zaklicati: *Oko ni videlo, uho ni slišalo in v srce človeško ni prišlo, kaj je Bog tem pripravil, ki ga ljubijo.*

Glejte kristjani, to uči sv. vera, to veruje katoliški kristjan o sreči izvoljenih v nebesih, katere mi častimo kot svoje brate. Jaz mislim, da bi ta nauk moral vse tiste, ki še verujejo v Kristusa, vzbuditi, da bi vsak dan željno in zaupno obrnili svoje oči proti nebesom in da bi na nič bolj ne mislili, kakor na to, da bi dosegli enkrat večno plačilo v nebesih.

II. V tem večkrat težavnem opravilu nas osrčuje to, da svetniki po nauku sv. vere svojim bratom na zemlji pomagajo, da bi dospeli v rajsko veselje. Sami nam sicer ničesar ne morejo dati, nobenih milosti in dobrot; toda oni premorejo veliko pri Bogu, pred čegar prestolom stoje. K njemu proseč povzdigujejo roke in mu, kakor uči tridentinski cerkveni zbor, „nosijo prošnje in molitve za ljudi.“ Ali morda Bog njih prošnja ne usliši? Kdor to misli, ta pozabi na besede sv. pisma, ki pravi, da molitev pravičnega oblake predere in pride pred božji prestol. Ta pozabi besed Gospodovih: *Karkoli boste očeta prosili v mojem imenu, vam bo dal.* Kako prijetna pa je Bogu molitev svetnikov, spričuje nam sveti Janez v skrivnem razodenju, kjer jo primerja kadilu, katero angel z zlato kadilnico polaga na zlat altar, ki stoji pred prestolom božjim. (Apoc. 8., 3.)

Pri tem pa je to-le treba pomniti: Svetniki sicer noč in dan za nas molijo, za naš dušni in telesni blagor; toda ume se po sebi, da vsem vendarle ne morejo pomagati, da bi se zveličali. Bog je dal vsakemu človeku prosto voljo, katero rabi, kakor hoče; zato pa molitve svetnikov koristijo le tistim, ki so dobre volje. Kdor noče zveličanja, temu se ne vsiljuje, in kdor ne želi milosti in dobrot, ta jih tudi ne sprejme. To svojo željo po zveličanju pa moramo vsaj s tem kazati, da prosimo svetnike in jih kličemo na pomoč, da bi za nas pri Bogu posredovali. Oj, ko bi to velikokrat storili; koliko milosti in dobrot bi mi po njih prejeli! Poimagajo nam prav radi v vseh stiskah in nadlogah, ako naša volja ne nasprotuje božji volji. Zato se smemo zaupno na nje obračati, in tisoči, ki so to storili, so prejeli pomoč mnogokrat celo na čudovit način. Zato nas uči sv. Cerkev po tridentinskem cerkvenem zboru, da „je dobro in koristno svetnike klicati na pomoč, da bi po njih prošnji dosegli božje dobrote.“

Angleški kralj sv. Edvard je posebno častil svetega Janeza evang. Kar ga je kdo prosil v imenu sv. Janeza, vse mu je dal. Nekdaj se mu je prikazal sv. Janez evang. v raztrgani beraški obleki in ga prosil miloščine. Ker sv. Edvard ravno ni imel nič pri sebi, si je je snel prstan z roke in mu ga je dal. Kmalu potem se mu sv. Janez zopet prikaže v pravi podobi, vrne mu prstan in mu napove dan njegove bližnje smrti. Sv. Edvard se je skrbno pripravil in sveto umrl leta 1066.

In kako mirno in brez skrbi se smemo bližati svojim nebeškim bratom! Pred obličje božje stopamo s strahom, vedoč, da smo mi grešniki nevredni prejeti milosti iz njegovih rok. Bolj srčno in svobodno pa potožimo svojo žalost in nadlogo svetnikom. Vemo namreč, da so naši bratje, ki nas ljubijo, bratje, ki nas v nadlogah milujejo, ki so nekdanj sami trpeli ravno te stiske, katere trpimo mi, in so morali enako hude boje prestati s sovražniki svojega zveličanja. Zato se k njim zatekamo s tem večjim prepričanjem, da nam bodo pomagali, da bodo za nas pri Bogu posredovali in da bodo njih prošnje uslišane, ker njih molitev več premore, kakor vse naše nevredne, mlačne prošnje.

III. Kakor nas uči sv. Cerkev, da svetniki v nebesih uživajo nepopisno veselje, in da je koristno, ako jih kličemo na pomoč, tako nam tudi priporoča, da častimo te izvoljene prijatelje božje, da častimo tudi njih svete ostanke in podobe. To je čisto naravno, in res čudno je, da se nekateri nad tem pohujšujejo, in pravijo, da svetnike molimo. Mi svetnikom ali sploh svetim rečem

izkazujemo le čast, ne molimo jih pa nikakor ne. Mi praznujemo njih spomin ali god, izkušamo poslaviti njih ime; toda kake božje moči jim ne pripisujemo. Ali ne časte sploh ljudje zaslužnih slavnih mož, ki so kaj dobrega storili? Njim se postavljajo spomeniki, kipi, podobe itd., njih ime se proslavlja v pesmih, podobah in slovesnostih. Ako pa se smejo slaviti taki svetni veljaki, zaslužijo li svetniki kako manjšo čast? Ali so bili manj slavni kakor posvetni junaki? Ko bi primerjali svetnike z drugimi slavnimi možmi po pravi čednosti in veljavi, smeli bi se meriti z vsakim tudi najslavnejšim človekom, in vse bi pred njimi otemnelo. Kar so storili za čast božjo in zveličanje duš, to je tako veliko in vzvišeno, da presega vsako drugo zaslugo.

Mi pa ne častimo le njih samih, temuč tudi njih svete relikvije, ostanke njih koščic in drugih reči, ki so bile ž njimi v zvezi. Kdo bi se mogel nad tem izpodtikati? Ako kdo umrje, vzame si navadno vsak njegov prijatelj kako njegovo reč v spomin na rajnega in to hrani kot dragocen spominek. Ravno tako tudi kristjani s častjo hranijo zemske ostanke svojih nebeških prijateljev. Ko je umrl časih kak človek v sluhu svetosti, je hotel vsakdo imeti spomin od njega. Ko družega niso mogli dobiti, so strigili kose obleke raz njega, ko je ležal na mrtvaškem odru. Marsikakega svetnika so morali zato po dva- ali trikrat preobleči celo na mrtvaškem odru. Tako se je zgodilo pred petimi leti v Milanu, ko je umrl slavni misijonar Don Bosko. In človek mora res nehote častiti rajne svetnike, ko vidi očitne čudeže, ki so se zgodili na njih. Kdo bi ne častil sv. Janeza Nep., o katerem vemo, da vkljub temu, da je že 600 let minulo po njegovi smrti in da je vse telo strohnelo, je vendar njegov jezik še danes čisto nepoškodovan, ker je vednole resnico govoril, ali ogrski kralj sveti Štefan je ves strohnel, le njegova radodarna desnica je še danes nepoškodovana. Sv. Marjeta Kart. in sv. Katarina Sienska sta še danes popolnoma celi kakor pri smrti. Iz koščic sv. Valburge, ki je umrla pred 1200 leti, teče tekočina, ki ozdravi mnogo bolezní. Sv. škof Januarij je bil mučen pred 1600 leti. V Neapolu imajo v neki posodici strjeno njegovo kri, katera pa vsako leto v god tega svetnika začne sama vreti in kipeti. Takih čudežev o svetnikih je neštevilno. Ko človek vse to vidi in sliši, mora dobiti zaupanje do svetnikov. Zato imajo kristjani tudi skoro za vsako bolezen kakega posebnega variha: na primer zoper božjast je sv. Valentin, zoper glavobol sv. Pantaleon, zoper bolezní na očeh

sv. Lucija, zoper bolečine v črevih sv. Erazem, zoper bolezní v grlu sv. Blaž, zoper bolezní na roki sv. Deodat, zoper kužne bolezní sv. Rok in sv. Sebastijan itd. Zato ima tudi vsak stan svojega patrona ali zavetnika; n. pr. kmetje sv. Izidorja, posli sv. Notburgo, tesarji sv. Jožefa, čevljarji sv. Krišpina, zlatarji in kovači sv. Eligija, jetniki sv. Leonarda, zdravniki sv. Kozma in Damijana, slikarji sv. Lukeža, vojaki sv. Jurija, vinogradniki svetega Urbana, brodarji sv. Nikolaja, učenjaki sv. Katarino itd.

A ne samo njih ostanke častimo, temuč tudi njih slike in kipe. Ti namreč živo pred oči stavijo svetnika samega, po čemur se spominjamo njegovih čednosti, v katerih ga moramo posnemati. S tem pa nikakor ne malikujemo, temuč naše češčenje velja tistemu, katerega podoba predstavlja. Kako zelo je to Bogu všeč, kaže nam s tem, da so se vpríčo takih podob zgodili že mnogi čudeži in se še godé.

Tako sem vam na kratko opisal srečo svetnikov v nebesih, da jih moremo klicati na pomoč in častiti; ako jih bomo častili, izprosili bomo tudi samim sebi ono srečo, katero oni uživajo v nebesih. Amen.

† J. Benkovič.

2. Kako moremo posnemati svetnike.

Bodite popolni, kakor je vaš Oče nebeški popoln. Mat. 5, 48.

Znana je iz življenja sv. Avgušтина zgodba, ki nam pripoveduje, kaj ga je nagnilo, da se je odločil, odpovedati se svetu in služiti le Bogu, poskrbeti za svojo neumrjočo dušo. Bil je že okoli 30 let star; slišal je že marsikaj o veri Kristusovi, toda vedno je še odlašal s pristopom h katoliški veri. Največjo težavo mu je delala misel, češ da ni mogoče, da bi bil kedaj zveličan, ker je skoro 30 let preživel v zmoti in grehu. Nekega dne zopet premišlja o svojem žalostnem stanu; kar ugleda v prikazni celo vrsto zveličanih mučencev, spokornikov in drugih svetnikov, zraven pa zasliši glas: „Avguštin, če je bilo mogoče tem, zakaj bi ne bilo mogoče tudi tebi?“ — In res; Avguštin ne odlašá več; dá se krstiti in iz grešnika Avgušтина je postal eden največjih svetnikov — sveti Avguštin!

„Če je bilo mogoče tem, zakaj bi ne bilo mogoče tudi nam“, tako kličem tudi jaz danes, na praznik vseh svetnikov, ko gledamo v duhu neizmerne nebeške prostore, v njih na prestolu nebeškega Očeta, ob strani božjega Sina in sredi obeh sv. Duha, ob prestolu neštevilne vrste angelov, blaženo Devico Marijo in

nepregledne trume sv. mučencev, spoznovalcev in devic; na praznik, ko se marsikomu od nas vname želja: „O, da bi bil tudi jaz kedaj med njimi!“, na praznik, ob katerem pa tudi marsikdo obupno kliče: „Saj je to nemogoče!“

In zato kličem še enkrat: „Če je bilo mogoče tem, zakaj bi ne bilo mogoče tebi?“

1. Predragi! Če hočemo kdaj v nebesa priti, moramo postati svetniki. Saj vemo, da ne more nič nečistega, nič omadeževanega v nebeško kraljestvo. — Ali misli si morebiti kdo: „Če je pa tako, potem naj noben od nas ne upa, da bo kdaj videl nebesa. Kako je mogoče, da bi mi delali taka dela in take čudeže kot svetniki?“ Saj so bili svetniki, ki so razdelili vse svoje premoženje naenkrat revežem, bili so svetniki, ki so zapustili kraljevi prestol in zamenjali kraljevo žezlo z beraško palico; svetniki, ki so šli v divje puščave in živeli od divjih zelišč in korenin v ostri pokori; bili so svetniki, ki so živeli v samostanih, se ostro postili, cele noči prečuli v molitvi in bičanju. Bili so svetniki, ki so se dali žgati, peči, sekati in dreti; svetniki, ki so že v zgodnji mladosti obljubili sv. čistost in to ohranili do sive starosti. — Vse to je lepo in občudovanja vredno; ali nam je nemogoče, da bi delali kaj takega. Kako moremo dati revežem svoje premoženje, ker brez njega ne moremo živeti! Nam je nemogoče, da bi živeli kot menihi in puščavniki; kam naj gremo s svojo družino, ki jo moramo rediti in zanjo skrbeti. Tudi ne moremo vedno moliti in se postiti, ko imamo tako težko delo, in kdor dela, mora tudi jesti. Ne, to naj verjame kdo drugi, da je nam mogoče živeti, kot so svetniki.

Preljubi, če vi o svetosti tako mislite, potem vam moram povedati, da niste prav poučeni in da imate orehovo lupino za jedro! „Popoln ni ta“, pravi sv. Bernard, „kdor opravlja veliko reči, ampak ta, ki vsakdanje in navadne reči prav opravlja!“ Spolnuj torej pred vsem svoje stanovske dolžnosti, in to je največja svetost. Bog je pri stvarjenju zapovedal rastlinam, naj rode sad; toda vsaka po svoji vrsti. Tako morajo tudi naše duše donášati sadove svetosti, toda vsaka po svoji vrsti, t. j. po stanu, ki ga nam je Bog odločil.

Na čisto drugačen način sta morala živeti pobožno in sveto David na svojem prestolu in Elija v puščavi, in Jozua ni mogel v vojski rabiti takih pripomočkov za svetost kakor Samuel v

mirni tempeljnovi tihoti. Zakaj kateri so med svetom in med svetom morajo živeti, ne morejo živeti kot menihi in redovnice, in kateri stanujejo v palačah, ne kot puščavniki. Brez števila je svetnikov in niso vsi po enakem potu prišli do svetosti. Tako sv. Benedikta niso nikdar videli, da bi se bil smejal, nasproti je bil sv. Frančišek Sal. vedno veselega obraza; sv. Hilarijon je imel za greh, če bi bil kedaj spremenil svojo ostro spokorno obleko, nasproti je sv. Katarina Sienska dejala, da je telesna snaga znamenje dušne. — Kakor so torej ljudje različni po svojem obrazu in svojih zmožnostih, tako so tudi svetniki različni po svojih delih in čudežih ter življenju. In kakor vidimo po vrteh in poljih cvetlice različne lepote in barve, ki pa je vsaka v svoji vrsti lepa in popolna in vsaka drugače oznanuje božjo modrost in vsega-mogočnost, ravno tako kažejo tudi svetniki s svojim različnim življenjem različna pota milosti božje.

Kakor je različno pa življenje svetnikov, nekaj je le pri vseh skupnega in to je ljubezen do Boga, gorečnost za čast božjo, zveličanje svoje duše in duše svojega bližnjega in to je zopet, v čemer jim moramo vsi slediti in jih posnemati. Bili so svetniki, ki so ostali pri svoji družini, ki so se pošteno živili z delom svojih rok, ki so imeli visoke službe, ki so otroke izrejali v krščanskem duhu in živeli v zakonu po volji božji. -- Glejte le sv. družino v Nazaretu. Stanovali so v mali borni hišici. Jožef je delal ves dan v svoji delavnici, Marija je opravljala navadna gospodinjska dela. Vsak svoje delo sta imela; nikjer ne beremo, da sta delala čudeže, in vendar je bila to najsvetejša družina, ki je kdaj živela. Vidite tedaj, da je svetost in popolnost zvesto in natančno spolnovanje stanovskih in krščanskih dolžnosti. In to je z božjo milostjo vsakemu mogoče, torej tudi posnemanje svetnikov ni nič nemogočega.

2. Pogosto pa slišimo ljudi tožiti: „Če bi le živel v kakem drugem stanu ali da bi mogel iti v samostan, potem bi že živel sveto. Ali more kdo v taki hiši sveto živeti, kakor je pri nas? Mož vse sproti zapravi, otroci ne ubogajo nič in vrhutega je še polno težav. Pri tem mora človek izgubiti potrpežljivost, postati mlačen in nemaren. Da, če bi bilo pri nas tako kot je tam in tam; tam lahko žive sveto!“ Predragi, to so nespametne želje in ne vodijo v nebesa, marveč od nebes proč. To dela človeka samo nemirnega in nezadovoljnega s svojim stanom in

med tem, ko želi vedno kaj drugega delati, zamudi to, kar bi moral. Ti si sedaj v stanu, ki ti ga je odločil Bog ali pa si si ga sam brez Boga, brez poklica izbral in v tem stanu se lahko in se moraš zveličati. Če se ne boš v tem, bi se v drugem stanu tudi ne!

3. Drugi, ki sicer dobro vedo, da je za sveto življenje potrebna molitev in pobožnost, tožijo in se izgovarjafo: „Bi že molil in v cerkev hodil, a nimam časa!“ — Kaj je temu reči? Jaz pravim: „Moliš lahko vselej in povsod, ob vsakem času in vseh okoliščinah, treba je le znati! *Molite brez prenehanja*, pravi božji Zveličar. Kaj se pravi to? Ali, da naj ves dan presedimo v cerkvi, ali da naj doma hodimo vedno s sklenjenimi rokami? Ne; to se pravi: vse tvoje delo in opravilo, vse tvoje govorjenje in mišljenje, vse mora biti molitev. In to se pa zgodi, če ima človek pri vseh svojih delih in opravljenih misli pri Bogu, če vsa svoja dnevna dela opravlja v imenu božjem in v čast božjo. Da, tako potem moliš tudi, če orješ, seješ, mlatiš; če šivaš, kupuješ ali prodajaš, kuhaš itd. Ako pa nasproti pri vseh svojih delih misliš samo to, kako bi svojega bližnjega opeharil in ogo-ljufal; če vstajaš in legaš, ne da bi svoje delo Bogu posvetil z molitvijo in z dobrim namenom, potem tvoje delo ni molitev. Ali ni potrebno, da bi moral človek vedno samo na Boga misliti. Dovolj je, če dela tako kot dela mati, ki sedi ob postelji svojega bolnega otroka. Ta tudi ne more biti vedno ob strani svojega ljubljenca; mora po opravkih. Ali naj bo v hiši ali na polju, vedno in vedno ji prihaja otrok na misel. Tako nosi tudi tisti, ki ljubi Boga, Njega vedno v srcu in pogosto čez dan se spominja svojega Stvarnika.

4. So pa nadalje ljudje, ki menijo: „Svetniki so bili pač neke posebne vrste ljudje; živeli so v drugačnih časih kot mi!“ — Tudi to ne velja! Svetniki so bili ljudje kot mi. Imeli so tako telo kot mi in ravno taka kri se je pretekala po njih žilah. Imeli so ravno take čute, ravno take strasti, ravno taka nagnjenja, ravno take skušnjave. In ali menite, da v tistih časih hudobni duh ni hodil okoli kot rjoveč lev in iskal koga bi požrl? Ali ni bil svet zmiraj tak? Ali svetno veselje, bogastvo, čast takrat ni bilo tako vabljivo in zapeljivo kot dandanes? — In kako, da so vse to pre-magali? So li imeli druge pripomočke kot mi? Ne. Njih Bog je tudi naš Bog, pripravljen še vedno za pomoč, kakor je pomagal njim. — Ako torej ne živimo čisto in sveto, je to krivo, ker no-čemo, ker zametujemo milost božjo.

5. Končno moram omeniti še eno vrsto ljudi, ki pravijo: „V nebesa se pride tako lahko in ni da bi moral biti človek svetnik!“ In število teh ni majhno. Priznavajo, da niso svetniki, a tudi ne taki grešniki, da bi mogli biti zavrženi. Nimajo ravno smrtnih grehov, a dobrih del tudi nič. In to je veliko število mlačnih, ki niso ne gorki ne mrzli. Menijo, da je dovolj, če vsako leto o Veliki noči opravijo spoved, če se ob velikih praznikih celo v cerkev pokažejo, da jih bo potem Bog z odprtimi rokami sprejel v nebesa. — Toda, predragi, to je goljufija, samo slepilo! Saj vendar vemo, da je kristjan dolžan ne samo hudega se varovati, marveč tudi dobro delati. In kdor si tukaj ne bo nabral dobrih del, on slepi samega sebe in ne bo imel deleža v nebesih.

Ne slepite se torej s takimi praznimi izgovori, ki skušajo samo greh prikriti in ga olepšati. Zakaj vsak je dolžan rešiti svojo dušo, pripeljati jo v nebesa. Kakor se pa v posvetnih stvareh ne dobi nič zastonj, tako tudi nebesa stanejo obilo truda, trpljenja in molitve. Ni pa je stvari, ki bi je človek ne zmoget, samo, če hoče. In če so svetniki zmagali to trnjevo pot, kaj bi je mi ne? — Zato, presrečni prijatelji božji, posebno vi sveti varuhi naše cerkve, sprosile nam milost pri Bogu, da bomo mogli za vami stopati po vaših stopinjah. Amen. † *Ant. Lombar.*

Vernih duš dan.

O veselju vernih duš.

Sveta in zveličavna je misel, moliti za umrle, da bi bili rešeni grehov.

II. Mak. 12, 46.

Spomin vernih duš, ki ga danes obhajamo, ima namen, da nas utrdi v pobožnosti in skrbi za duše v vicah. Na to merijo vsi obredi dneva. Duhovniki se danes poslužujejo samo črnih oblačil, ki pomenijo žalost zavoljo trpljenja vernih duš. Cerkveno petje je pretresljivo in nam kliče v spomin posebno in vesoljno sodbo. Sredi cerkve stoji mrtvaški oder (katafalk), ki predstavlja grobišče dragih umrlih. Ah, preljubi, marsikateri, ki je lani še z nami bival in ta dan molil za verne duše, je danes sam potreben molitve, ni ga več med nami, morda željno čaka celo leto današnjih rešilnih ur. Krog katafalka mrklo blesté sveče in pomenijo vero umrlih

kakor tudi naše zaupanje v božje usmiljenje. Blagoslovljena voda in kadilo pa izraža naše srčne želje, da bi se dvignila naša molitev danes noter do prestola božjega in bila uslišana.

Navadno se vam ta dan živo opiše trpljenje vernih duš, ker trpljenje vzbuja sočutje in vsled sočutja se potem verniki potrudijo za duhovno miloščino. Jaz pa danes ne bom budil solz žalosti iz vaših oči, marveč govoril bom o veselju vernih duš v vicah. To pa ne iz lastne glave, marveč držal se bom svetega Bernardina Sijenskega, ki nam prav tolaživo popisuje veselje vernih duš. Upam, da vas, ki danes objokujete drage ranjke, tudi moja beseda tolaži, in vas, četudi z družega stališča, nagiba k molitvi za verne duše.

1. Prvo veselje vernih duš je v tem, ker se čutijo tako utrjene v dobrem, da greha ne morejo več hoteti, ne storiti. S tem veseljem se ne more meriti nobena sreča zemeljska. Ko pa čujete, da verne duše ne morejo več grešiti, ne mislite, da jim je odvzeta prosta volja; ta jim je ostala; a Bog jih je rešil vseh skušnjav in vsega nagnjenja do greha, in to je dragocen dar, ki jim ga je podelil dobrotljivi Bog. Marsikateri kristjan je po dobro opravljeni spovedi prijatelj božji, otrok božji, a ena skrb ga tare: lahko še greši. Kaj bi dal, ko bi se mogel za vselej obvarovati pred grehom? Toda ta varnost se ne najde na zemlji. Pač se človek obvaruje greha, ako se opira na božjo pomoč in se ogiblje grešne priložnosti, vendar nobeden ne ve, jeli vreden božje jeze ali ljubezni; prirojeno nagnjenje do greha ostane. Verne duše pa so tega nagnjenja popolnoma proste in ta milost je tako velika, da bi duše ne hotele več na zemljo nazaj, ko bi jim tudi bilo dovoljeno.

V Krakovem je živel sveti škof Stanislav. Njega so zatožili, da si je po krivici prilastil njivo nekega pred tremi leti umrlega Petra. Stanislav moli in Petra prebudi k življenju; potem ga pripelje pred sodnijo, kjer je spričal Stanislavovo nedolžnost. Ta mož je bil že tri leta v vicah in še ni končal svoje pokore. Vendar je po opravljenem pričevanju takoj zopet hotel umreti in rajši v vicah trpeti, nego se na zemlji izpostaviti dušnim nevarnostim.

2. Verne duše so si v svesti, da pridejo v sveta nebesa. Velika sreča za človeka je posvečujoča milost božja; še večja je sreča vernih duš, ki so v posvečujoči milosti božji utrjene; vrhunec vse sreče pa je nebeška slava. Po nauku sv. Bonaventure

žive verne duše v sladki in gotovi nadi, da jo dosežejo. Tudi mi imamo upanje do svetih nebes, a vendar smo še v strahu; verne duše upajo brez vsega strahu. To upanje je podobno onemu, ki so ga imeli pravični starega veka v predpeklju, katere je Jezus ob določenem času peljal v sveto nebo; to upanje je vir najčistejšega veselja, ki ga duše uživajo v vicah.

3. Verne duše uživajo veselje, ki prihaja iz popolne udanosti v voljo božjo. One spoštujejo iz celega srca pravičnost božjo in srčno želijo, da se zadostuje božji pravici v polni meri. Svetni človek ne spozna toliko, kako zveličavna je kazen in kako potrebno je zadostiti božji pravici; verne duše pa hrepenijo po pokori, da bi zadostile božji pravici. One ljubijo Boga, ljubijo tedaj tudi božjo pravičnost; rade tedaj trpijo, samo da se naredi popolna sprava. Nad njimi se spolnuje beseda psalmista: *Pravični se bo veselil, ko bo videl maščevanje* (Ps. 57, 11).

4. Veselje vernih duš izvira iz čiste ljubezni do Boga. Kdo bi se čutil nesrečnega, ako le v resnici ljubi Boga. Kdor trpi, zavoljo tega ni nesrečen, samo da ga veže čista ljubezen z Bogom. Janez od Križa pravi: „Resnična ljubezen sprejme vse, srečo in nesrečo, kakor tudi kazen; vse, kar pride od ljubljene osebe, vse ji dela radost in veselje.“ — Trpljenje v vicah je sicer kazen, a verne duše rade prenašajo to kazen, prenašajo jo popolnoma prostovoljno, v popolnem soglasju z božjo pravičnostjo. V vicah ni nobene sile, nobene vezi, nobenih vrat in zapahov; to se nahaja le v tistem nesrečnem kraju, odkoder ni nobene rešitve. V vicah je vse prostovoljno, vse iz ljubezni in spoštovanja do božje pravičnosti.

Sv. Apolonija je bila obsojena na grmado. Gnana od svetega Duha se je iztrgala trinogom iz rok in je lahnih nog sama skočila v ogenj, ter tako grozovito muko spremenila v ljubeznivo trpljenje. Grozen je bil pač zanjo plamena žar, toda močnejša nego smrt je bila njena ljubezen; in ogenj sv. Duha, ki je gorel v njeni duši, je bil mogočnejši nego plamen, ki je sežgal njene telesne ostanke.

Tako nekako si moramo misliti trpljenje vernih duš; njihovo trpljenje je sicer zaslužno in hudo, vendar je prostovoljno in ljubeznivo. Duše so popolnoma zadovoljne s trpljenjem, ker spoznajo, da so ga potrebne in da je zanje zveličavno.

Sv. Bernardin torej nekako zavida verne duše in pravi, da bi one nikakor ne hotele menjati z nami. Sklicuje se pa na sveto pismo (Eklez. 4, 2): Srečnejše sem imenoval mrtve, nego žive.

Pisatelj novejšega časa pravi: O svet, poln greha in goljufivosti, iz tvojih močvirnih tal bi se želel vzdigniti kakor golob, in zleteti bi hotel v tiste svete in čiste pokrajine, kjer duše trpé sicer hude bolečine, a niti enkrat ne tožijo, marveč udano in potrpežljivo prenašajo najbridkejše muke, kakor je Jezus krotko prenašal svoje trpljenje. Ljubezen do Jezusa in Marije navdaja verne duše in jih napolnjuje z občudovanja vredno potrpežljivostjo in srčnim zaupanjem do bližnjega rešenja.

5. Veselje izvira iz občestva vernih duš s svetniki v nebesih. Svetniki si sedaj ne morejo nič več zaslužiti, to je res, a oni so tako bogati, da prav lahko delijo vernim dušam duhovno miloščino. Zasluženje svetnikov je potem neizmerno, ko Jezus pridene zraven še svoje neskončno zasluženje. — Znal bi kdo reči: Ako svetniki skrbé za verne duše, kaj preostane nam? Ali niso naše prošnje preslabe, ali celo odveč? Ne, dragi moji; božja modrost je vse lepo uravnala. Ona nagiba svoje izvoljence k molitvi za verne duše, ki bodo po svojem rešenju namnožile njihovo slavo; a ona izroča isto skrb tudi vernikom na zemlji, prvič zato, da se pomaga trpečim dušam, drugič zato, da se verniki vadijo v ljuberni, si namnožijo zasluženje in prejmo enkrat večno povračilo.

Božja volja je, pravi sv. Bernardin, da v kraljestvu božjem, ki je kraljestvo ljubezni, en ud pomaga drugemu. In tako vidimo, da pred vsemi prečastita Devica Marija skrbi za verne duše. Njeni prazniki, zlasti vnebohod Marijin, posebno pa sobote so dnevi veselja za trpeče ude sv. Cerkve. Posebni priprošnjiki so dalje naši patroni in sveti angeli božji. Sv. Tomaž A. želi rajniku: „Angel varih naj gre pred teboj in ti naj sveti z lučjo svetih čednosti, spremlja naj te na nevarnem potu življenja, varuje naj te v kraju očiščevanja in pripelje naj te v prebivališča nebeška.“ Sv. Frančiška Rimlj. spričuje, da angel varih pelje dušo od sodnega stola božjega v kraj očiščevanja, in tam ji stoji na strani, jo ljubeznivo tolaži in spodbuja, za nje opravljene molitve pred božji prestol prinaša in sam zanjo moli. Tudi sv. Bonaventura meni, da dobri angeli obiskujejo njim izročene duše v vicah, jih tolažijo, jim naznanijo dan rešitve in druge zadeve, katere jih zamorejo tolažiti in zveseliti.

6. Veselje je občestvo z nami na zemlji in delež na naših dobrih delih. Mi vsi smo eno telo. Kristus je glava tega telesa. Kraljestvo satanovo je razdeljeno, polno nereda; kra-

ljestvo Kristusovo pa je edino, spojeno v harmonično enoto. Kakor vsak ud čuti trpljenje družega, tako gre tudi nam k srcu trpljenje naših umrlih bratov in sester. Dasi mi ne občutimo tolikanj tega občestva, duše v vicah ga pa močno občutijo in vsak dan skušajo, kako zveličavno in tolaživno je za nje. Kakor je nad nami razpeta sinje nebo, tako je nad vicami razpeta zemlja in nebo; zemlja z vojskovalno cerkvijo, nebo s zmagovalno; od obeh obokov pa padajo doli žarki večne luči, ki razsvetljujejo temo, od obeh kaplja doli rosa ljubeznive priprošnje. Verne duše so neločljivi udje duhovnega telesa Kristusovega in ta resnica jih napolnuje z neizrekljivo radostjo.

7. Veselje izvira dušam iz posebne priprošnje. Mi sicer nismo gotovi, da naše molitve, odpustki ali sv. maše pridejo vselej tistim v prid, katerim jih namenimo. Bog je gospodar, on deli vsakemu, kakor hoče, vendar se vsaka duša močno razveseli, ko zve, da se zlasti zanjo daruje mnogo molitve, ker upa, da se je Bog usmili po svojem neskončnem usmišljenju. Dasi pa darujemo posameznim dušam posebne dari, vendar tudi druge duše prejmo od tega mnogo tolažbe in polajšanja. V pomoč in tolažbo dušam v vicah, pravimo; pomoč želimo tistim, za katere zlasti molimo, tolažbo pa prosimo vsem vernim dušam. Sv. Bernardin lepo to pojasnjuje: Človeku, ki nese težko butaro, lahko pomagamo na dvojen način; ali mu odvzamemo nekoliko bremena, ali pa pospešimo njegove moči, da lažje nosi. Tako je tudi z vicami. Nekaterim plačamo dolg, odvzamemo jim breme, drugim vlivamo tolažbo, da lažje prenašajo trpljenje. Vse pa srčno razveseli, karkoli se zanje stori, ker v vicah ni nobene zavisti.

8. Kaj pa je s splošnimi priprošnjami? Ali pridejo v prid vsem dušam ali posameznim? Božja pravičnost zahteva, da so tacih priprošenj deležne v prvi vrsti tiste duše, ki so se v življenju odlikovale s čednostjo in pravičnostjo. Današnji dan n. pr., ko se toliko svetih maš daruje za verne mrtve, in toliko vzdihov pošilja do božjega Srca, deležne so v prvi vrsti te milosti duše, ki so Bogu posebno ljube in drage, ki so v svojem življenju zaslužile posebno pozornost in prednost od Boga. To je mnenje sv. Avgušтина. Tudi v vojski dobi večji plen tisti, ki se je odlikoval z večjim junaštvom.

9. Veliko veselje uživajo verne duše, ko vidijo, da skrb zanje prinese toliko dušne koristi samim vernikom. Sv. Bernardin pravi, da se verne duše tega bolj veselé nego

lastne koristi. Čudno, a vendar resnično. Z našimi dobrimi deli res lajšamo dušam trpljenje, prikrajšamo jim časne kazni, toda zase zadobimo z deli krščanskega usmiljenja zasluženje nenavadne vrste, zaslužimo si večno življenje. Skrb za verne duše je pred Bogom več vredna, nego skrb za revne bolne ali lačne. Iz tega sledi, da je trpljenje vernih duš mnogo težje, nego kate-regakoli betežnega na zemlji. Čim težje pa je trpljenje, tem več je vredna pomoč, tem večje je zasluženje. Mala miloščina, podeljena velikemu siromaku, več velja pred Bogom, nego velike in obilne dari, ki jih prejemajo manj potrebni. Sveto pismo samo pripoznava vrednost le-te priprošnje, ko pravi: *Sveta in zveličavna je misel moliti za umrle, da bodo rešeni grešnih kazni*. Več nego lastna korist veseli verne duše to, da je ta molitev vernim tako zveličavna.

Kaj pa, ko bi bila duša, za katero molimo, zapadla večnemu pogubljenju? Tedaj pa koristi dobro delo njim, ki je storé, po besedah sv. pisma: *Ako je v hiši otrok miru, bo počival nad njim vaš mir, ako pa ne, vrnil se bo k vam*. (Luk. 10, 6). — In če je duša že v sv. nebesih? Za prosilca bo dvojen dobiček; prvič je delo zaslužljivo, drugič bode pravični, ki je že v nebesih, ljubezen povrnil z nasprotno ljubeznijo in skrbjo.

10. Verne duše uživajo slednjič veliko veselje zavoljo popolnosti, zavoljo svetosti, ki so jo dosegle z božjo pomočjo. Veselé se svojih dobrih del, ki imajo združene z Jezusovim zasluženjem neizmerno vrednost. To veselje pa je razno v različnih dušah; tem večje je, čim večje je zasluženje. Vsem pa je mera dobrih del natlačena in zvrhana, zato je vsi popolnoma zadovoljni. Vsi so bogati v Kristusu, ki deli njihovim delom čeznatorno vrednost. Sv. Avguštin pa pravi: Tisti, ki so na zemlji več zaslužili in bili drugim v podporo, tisti bodo tudi na onem svetu uživali več pomoči in podpore. To je pač tolaživna beseda dušnim pastirjem, ki svoje ovčice vestno vodijo po potu življenja; tolaživna je ta beseda za dobre starše, ki bogoljubno izrejujejo svoje otroke; tolaživna za vse, ki revne podpirajo, drugim dajo lep zgled in zanje molijo. Ako duhovniki, starši in drugi dosežejo, po čemer hrepené, bodo deležni zlasti v vicah vsega dobrega, kar se bo po zvestih ovčicah, po otrocih in drugih dobrega godilo. Ako pa molitve niso uslišane, vendar ostane zasluženje molivca.

Čuli ste danes o onem veselju, ki ga uživajo duše v vicah in to premišljevanje naj zbudi v vaših srcih ljubezen in skrb za verne duše. Popisovanja trpljenja in muk, ki obstoji le v podobah, več ali manj primernih, je morda manj pripravno nagniti vas k sočutju in dejanski ljubezni. Med vicami in peklom je gorostasni razloček. Vica so zbirališče duš, ki se vse prištevajo k občestvu svetnikov, s katerimi angeli in svetniki dosti raje občujejo, nego z nami; verne duše ljubijo Boga in Bog ljubi nje; vica so kraj, kjer se Bog časti, nikdar ne žali, soteska so, skozi katero se pride v sveto nebo. Nič nam ne bi pomagal strah pred vicami, ko ne bi sovražili krivice in ljubili pravice. Ker smo tédaj potrebni očiščevanja, bodimo veseli, da so vica, ki imajo tako moč, da dušo oprostijo zemeljskih spon in jo tako očistijo, da je dopadljiva Bogu. Nič nečistega ne more v nebeško kraljestvo. In res, nebesa so le tedaj dragocena in zaželjena, ako so čista, prosta vsakega zadolženja in greha.

Da se pa nebesa kmalu napolnijo čistih, nedolžnih duš, skrbite, predragi, danes in vse dni svojega življenja. Darujte vernim dušam svoje molitve, svoje trpljenje, svoje zasluženje, sveta obhajila, svete maše itd. Bodite usmiljeni, potem smete zaupati, da dosežete tudi vi usmiljenje, če pridete kdaj v enak položaj. Amen.

P. H.

Dvaindvajseta nedelja po binkoštih. (Zahvalna nedelja).

1. Zakaj in kako naj se zahvalimo.

Vol pozna svojega gospodarja in osel jasli svojega Gospoda; Izrael pa ne pozna mene in moje ljudstvo ne razume.

Iz. 1, 3.

Vsaka ura našega življenja nas spominja obilnosti in velikosti neusahljivih dobrot božjih, in vendar se je Bog pritoževal že nad Izraelci in se lahko pritožuje nad kristjani zaradi nehvaležnosti: *Poslušajte nebesa in zemlja vleci na ušesa, ker Gospod govori: Otroke sem zredil in povikšal, oni pa so me zaničevali. Vol pozna* (supra). Da bi Bog ne imel vzroka tudi nad nami se tako pritožiti! Danes obhajamo **z a h v a l n o n e d e l j o**.

Sv. Cerkev nas opominja še posebno danes Bogu se zahvaliti za letino, katera je zdaj pospravljena. Če kateri dan, tako posebno danes veljajo besede, ki jih mašnik poje pri sveti maši: *Gratias agamus Domino Deo nostro*. Zakaj ne samo enega, temuč sto in sto vzrokov imamo, Bogu se zahvaliti. Da pa obudimo toliko večjo hvaležnost v svojih srcih, k temu naj tudi današnje premišljevanje kaj pripomore. Zahvalna nedelja sama nam že zastavi dvojno vprašanje:

- a) Zakaj naj se Bogu zahvalimo?
- b) Kako naj se Bogu zahvalimo?

I. Vsi brez razločka stanu in starosti imamo vzroka dovolj Bogu se zahvaliti, naj se ozremo na ravno preteklo leto ali pa sploh na svoje življenje. Kajti vse dobrote in milosti, ki nam jih je Bog zdaj in prej skazoval, kdo bi jih mogel naštetiti? — Ob koncu svojega evangelija piše sv. Janez: *Še mnogo drugega je, kar je Jezus storil, in ko bi se to vsako posebej popisovalo, menim, da bi na ves svet ne šle bukve, katere bi bilo pisati* (21, 25.) Ravno tako je z dobrotami, ki jih od Boga prejemo. Njih število je tako obilno, da drugega ne ostaja človeku, kakor da svojemu bližnjemu reče, kar je rekla makabejska mati svojemu sinu: *Prosim te, moj sin, ozri se v nebo in na zemljo, in na vse, kar je ondi; in spoznaj, da je Bog te reči in človeški rod iz nič vstvaril.* (2. Mak. 7, 28.)

a) In če kristijan premisli splošne dobrote, ki jih Bog neprenehoma deli človeštvu, bi moral pasti na kolena ter se mu prisrčno zahvaliti. — Tisti, ki ne sejejo in ne žanjejo, ampak se z drugimi opravili po svojem stanu pečajo, kakor mi duhovni, uradniki, učeniki, trgovci, obrtniki i. t. d. se moramo posebno danes s kmetovalcem vred nanje spominjati. Ako se ozremo na *n e b o*, kaj nam oznanjuje zlato *s o l n c e*? Toliko stoletij že redoma vzhaja in zahaja, zvrstuje noč in dan, daje svitlobo in toploto, rast in življenje ljudem in živini, zeliščem in cveticam — naj ti kliče, kristijan moj: Za te, človek, me je nebeški Oče vstvaril, zavoljo tebe vzhajam in zahajam ter zvrstujem noč in dan? — Ozri se v jasni noči na blede *l u n o*, za koga pač redoma kroži v nebeškem prostoru? — in prijazno bo z višave odgovorila: Za te, človek, me je dobrotljivi Bog vstvaril, za te razsvitlujem noč. — Premisli neštetilne *v e z d e* na nebu, katerih vsaka je velik svet, mnogotere veliko večje, kakor naša

zemlja, in katere se že od začetka sveta pokojno v svojih odkazanih tirih sučejo ter oznanjujejo mogočnost in slavo svojega stvarnika, tudi one ti šepetajo: Za te, o človek! nas je Bog vstvaril. — Pomisli na štiri letne čase! Za koga zelenijo in cvetô cvetlice v spomladi, za koga se klasi žito po letu in zori različno sadje? Komu deli jesen bogate darove na njivah, vrtovih, v vinogradih, gozdih in travnikih? Komu počiva po zimi trudna zemlja in nabira nove moči? Le tebi, le tebi, o človek, in na ves glas ti pravijo pomlad, poletje, jesen, zima: Za te, človek, nas je modri Bog tako razvrstil. — Kamorkoli na zemlji obrneš oči: živali na prostem, tice pod nebom, ribe v vodi, za koga so vstvarjene? Vse ti enoglasno odgovore: Za te človek nas je Gospod vstvaril, tebe je nam za kralja postavil. Kateri umni človek bi se zdaj vprašal, zakaj naj Boga danes zahvalimo, ko sliši o tolikih njegovih dobrotah? Kdo bi pri takem premišljevanju hvaležen ne padel na kolena ter zdihnil: *Velika so tvoja dela, o Gospod, kako ti bom povrnil za vse to, kar si mi storil.* (cf. psl. 115.)

b) Toda Bog, kateri pošilja svoje solnce dobrim in hudobnim, in svoj dež hvaležnim kakor nehvaležnim, nam je to leto še delil posebne dobrote. — Brali in slišali smo od tu in tam, kako so letos tudi hude nesreče obiskovale ljudi. In ravno tu . . . se ne moremo pritožiti o preslabi letini, če tudi ni najboljša, vendar še dokaj obilna, da bo marsikateremu vrgla lepega denarja in podelila njegovi družini zdravega živeža. In če tudi ni ravno tako izpala, kakor si je sleherni želel, moram pa nasproti vprašati: ali si pa ti to tudi zaslužil, kar si prejel? Ali bi ti ne bil mogel Bog še tega odvzeti, kar ti je dal kakor mnogoterim drugim? V mnogih krajih so pričakovali obilne žetve, ali prišla je huda ura, toča se je vsula in pokončala v malo trenutkih vso setev, trud celega leta. Ali bi ne bila mogla taka kazen zadeti tudi tvojega polja? Koliko je nevihta uničila sadu po njivah, travnikih, vinogradih, brali smo iz raznih krajev V drugih krajih so se utrgali oblaki, so pridrle vode, prestopile svoje bregove, se razlile čez polje in čez vasi, pobrale pridelke, pokončale poslopja, odplavile dosti premoženja, pa tudi marsikaterega pokopale v svojih valovih. Od nas pa je dobrotljivi Bog odvrnil to šibo, dasiravno nam je večkrat srce vpadalo pri nevihtah, i bliskih i gromih i strelošvigih, dasiravno smo se bali, ko so vode naraščale tuintam. — V mnogih krajih, kakor smo

čitali, je ogenj pokončal poslopja in mnogo živine in obleko in premoženja spremenil v pepel. Tu in tam je ognjeni blisk zažgal pohišstvo ali pridelek, ko bi se bil že lahko spravil v shrambo ali v denar. Tebe je Bog milostno obvaroval takšne nesreče. — Videl si tudi čez leto v hiši svojega bližnjega marsikatero križe in trpljenja in marsikatero bolezen. Ti pak se veseliš cvetočega zdravja in imaš zdrave ude. Ali ni to milost in dobrota? Glej tam ubogega človeka, ki je slep, tam drugega, ki je gluhi, tam zopet mutastega, kruljevega. . . Zakaj je tisti slep in ti zdravih oči? Zakaj tisti gluhi in ti dobrega posluha, zakaj tisti hromov in ti ravnih udov? Kaj bi ne dal tisti slepec, da bi tako videl, kakor ti, gluhi . . . slišal kot ti, . . . mutasti . . . govoril kot ti? Glej ti se še v neoslabljeni moči veseliš svojega življenja! Ali ni to posebna dobrota? — In marsikaterega je zadela nesreča, da se je polomil, povozil, ožgal, posekal . . . in zdaj veliko trpi, tebe je pa angelj varih obvaroval enakih nesreč ali ti je pa Bog podelil hitro zdravje? Ali mu nisi torej dolžan hvaležnosti? Pa celo tisti, ki še zdihuje na bolniški postelji, mora biti Bogu za to hvaležen. Kajti če bi bil pri nesreči koj umrl, bi bil zdaj že pogubljen ali pa v vicah strašno trpel zavoljo toliko grehov svojega življenja, in zdaj se še lahko pokori zanje na tem svetu. O kako dobrotljiv je Bog! In če se še krog sebe ozreš, pogrešaš že v teku tega leta marsikaterega znanca in prijatelja, ki se je preselil v dolgo večnost. Pa glej, tebe je Bog ohranil pri življenju; tebe oče, mati je ohranil tvojim nepreskrbljenim otrokom, tebe vdova zapuščenim sirotam, tebe čvrsti sin v podporo onemogle matere, tebe postavni mož v splošni blagor človeštva!

Ali kdo bi našteval vse, kar nam je Bog že podelil, kdo popisal dela njegove ljubezni; ne ostaja nam drugega, kakor s kraljevim pevcem vzklikniti: *Hvalite Gospoda, zakaj on je dober in njegovo usmiljenje je večno.* (Psl. 105.)

II. Pa če se ozremo po svetu okrog, žalibog zapazimo, da je vkljub tolikim dobrotam in milostim, ki jih Bog neprenehoma izkazuje, da je grda, črna nehvaležnost proti Bogu plača ljudi. Mnogoteri ljudje več nočejo spoznati, da imajo jed in pijačo, zdravje in premoženje od Boga in da je on Gospod čez vse. Marsikateri misli, da to mora vse tako biti, da vse tako čas nanesse, in da se Bog nič ne meni za nas. Po pravici se more Gospod pritožiti. Toliko in toliko grešnikov svojega največjega Dobrotnika, Sinu božjega, ki je z nebes prišel, da bi nas obvaroval

strupene kače, rešil peklenske ječe, da bi nam otel življenje, z grehi nehvaležno žalijo, ga celo na novo križajo in umoré. S hudobijami in pregrehami najdražji biser, svojo dušo, skrunijo in morijo. Kje je čast, kje je hvala, ki se Gospodu spodobi? *Izrael pa me ne pozna* — se lahko pritoži Gospod.

Ali smo tudi mi med takimi? Ali hočemo take slepotneže posnemati? Nikakor ne; ampak Bogu hočemo čast dati, njemu se zahvaliti v vseh rečeh, zakaj to je volja božja v Kristusu Jezusu do nas vseh. (cf. 1. Jer. 5, 8.)

K a k o p a n a j s e d a n e s i n v p r i h o d n j e B o g u z a h v a l i m o ?

1. S r c e m. Naše srce naj bo roži podobno; bolj ko solnce vanjo sije, bolj se odpira in prijetnejši duh daje od sebe. Solnce milosti in dobrotnosti božje pa tako prijetno sije v naša srca in jih ogreva, naj se tudi naša srca posebno danes odpró Bogu in naj iz njih puhti goreča hvala. Bog je vstvaril naše srce ter ga v sv. zakramentih s svojo milostjo tolikrat ozaljšal, zato ima tudi on do njega vso očetovsko pravico. Toda Najsvetejši hoče imeti čisto, nedolžno srce, iz bogoljubnih src mora priti dar zahvale, da Bogu dopada. Kajn in Abelj sta darovala; pogledal je Bog na Abeljna in njegov dar z dopadanjem, na Kajna in njegov dar pa ne. Abelnov dar je prišel iz dobrega, pobožnega srca, Kajnov pa iz hudobnega. Farizejske darove požge božje prokletstvo, pobožne pa božja ljubezen. — Vem, da je bilo marsikatero srce ranjeno; marsikaterega so zadevale hude nadloge, ali obiskovale nesreče pri pohištvu ali živini, ali so strupeni jeziki spodkopovali njegovo poštenje, ali je bolezen obiskovala njega in katerega njegove družine, ali pa mu je nemila smrt vzela katerega izmed dragih. Kdorkoli si v takih okoliščinah, le položi danes in za naprej v svojem življenju svoje ranjeno srce na zahvalni altar naše zaveze — v sredo med ranjeno sladko srce Jezusa in Marije; tukaj najdeš za skleče rane pravo tolažbo in najboljše zdravilo. In veselo boš s psalmistom pel: *Hvali moja duša Gospoda in vse, kar je v meni, njegovo sveto ime.* (Psl. 102, 1.)

2. Z a h v a l i m o s e z u s t m i. Zveličar pravi: *Iz obilnosti srca usta govore.* (Mat. 12, 34.) Kdor v svojem srcu trdno veruje, da pride vse dobro od Boga, in da tolikih dobrot nismo vredni, ker smo že tolikrat žalili Boga, ne bo mogel molčati; gotovo bo tudi svoja usta odprl in z njimi hvalil Boga ter mu tudi očitno čast dajal, ko to zahtevajo okoliščine.

Zato beremo v sv. pismu o hvaležnih ljudeh, kako so s srcem in z ustmi za prejete dobrote Boga hvalili. — Izraelci so šli srečno s suho nogo skozi Rdeče morje, Egipčane pa so valovi zagrnili, zatorej veselo zapoje Mozes z Izraelci hvalno pesem. — Oba Tobija sta zvedela od Rafaela, da je angel božji in da je na božje povelje mladega Tobijo spremljal v Medijo; padla sta oba na svoje obličje in Boga hvalila, in ko sta vstala, sta povsod glasno oznanovala božje dobrote. (Job. 12.) — Pobožni David je premagal velikana Goliata z božjo pomočjo; za to je opominjal (v psalmu 148) nebo in zemljo, žive in nežive stvari, naj hvalijo Boga. Glejte tako so bili hvaležni bogaboječi ljudje v vseh časih. — Tako hvaležni moramo biti tudi mi s srcem in z ustmi Bogu, ki nam deli tolike dobrote. Pri vsakem koscu kruha in grizljeju, ki ga uživamo, moramo posnemati sv. Avguština, ki je navadno zdihnil: Bog bodi zahvaljen. Posebno pa ne zanemarjamo stare navade svojih slovenskih prednikov, ne pozablajmo molitve pred jedjo in po jedi. In ti, ki kaj več misliš o sebi, tirjaš od svojega otroka, da se ti zahvali za vsako malenkost, ali ne sme nebeški oče enako tirjati od tebe? In če se je Gospod Jezus Očetu zahvalil za malo kruhov in ribic, preden jih je razdelil, če je on pri zadnji večerji z učenci hvalno pesem zapel, ali si boš ti, ubogi grešni človek, štel zoper svojo čast, se sramoval moliti? Vsem brez razločka nam veljajo besede sv. Pavla (1. Tim. 4.): *Posvetite z molitvijo in hvaležnostjo, kar uživate*. In potem se bo tudi pri nas spolnovalo, kar pravi sveti Krizostom: Miza, ki se z molitvijo začne in neha, nikdar ne bo obožala.

3. Bodimo Bogu hvaležni tudi s svojim dejanjem, to je, obračajmo božje dobrote v božjo čast, za svoje in svojega bližnjega potrebe in zveličanje.

a) Bog je po Mozesu Izraelcem zapovedal, da so mu v dar prinašali prve snope, ki so jih našli na polju, kakor tudi prvence svojih sinov (2. Moz. 13.) v znamenje, da vse to pride od njega, da je njegovo. — Tako tudi mi radi delimo kaj od svojega premoženja za lepšanje božjih hiš, za razširjanje svete vere, ker se ravno zdaj prosi za pomoč tu in tam. Kdor je Bogu daroval kaj z veselim srcem, ni tega nikdar pogrešal, nasproti se mu je ostalo še bolj množilo.

b) Obračajmo božje dobrote v svoje resnične potrebe, da si bomo skrbeli za živež in pošteno obleko. Va-

rujmo se od ene strani l a k o m n o s t i ter si k srcu vzemimo besede sv. Pavla: *Nič nismo prinesli na svet, in gotovo je, da tudi nič odnesti ne moremo.* (1. Tim. 6, 7.) Od druge strani pa se varujmo, da ne bomo kakor zgubljeni sin z a p r a v l j a l i po pregrešnih potih svojega premoženja. — Kdor spravlja svoje blago le v shrambe, sebi in svoji družini pa še potrebnega ne privošči; ali kdor po krčmah pijančuje, cele dneve in noči z a p r a v l j a v grdih tovarišijah in tako ženi in otrokom podaje v roke beraško palico: kako nehvaležen je tak gospodu Bogu, ki ga je za svojega hišnika postavil! Zato mu bo tudi hiševanje odvzel ter imel ž njim oster račun.

c) Obračajmo božje darove tudi v resnične potrebe s v o j e g a b l i ž n j e g a. Mnogokrat se Bog skaže nam dobrodelnega zoper naše pričakovanje; to nas mora nagibati k d o b r o d e l n o s t i proti bližnjemu. S premoženjem si lahko nabiramo zaklade za večnost. Če kdaj, sme posebno danes sveta Cerkev svojim otrokom poklicati v spomin besede starega Tobija: *Od svojega premoženja dajaj miloščino. . . Če boš imel obilno, dajaj obilno; če boš imel malo, glej da tudi od malega rad podeliš.* (4, 7.) Zakaj enkrat, ko bo Gospod prišel soditi, bo milosrčnim in dobrotljivim rekel: *Resnično vam povem, kar ste storili kateremu mojih najmanjših bratov, ste meni storili.* (Mat. 25.)

Ko bi tako in enako ravnali, potem bi se saj nekoliko zahvalili za dobrote, ki nam jih je Bog obilno izkazal tudi letos. In če bi se tako obnašali, bi zdaj imeli tudi v žitnici, kjer se hranijo zasluge za našo dušo, kaj pokazati. Kako pa stoji v tem oziru? Časna žetev je zdaj dokončana; ali ste pa kaj našli za svojo dušo? Ali ste bogatejši dobrih del in krščanske čednosti? Marsikateri bo v svoj strah zapazil, da je njegova shramba še skoro prazna. Zatorej urno na delo, marsikaj zamujenega se še da popraviti. Posnemajmo kmetovalca, ki, če je tudi imel slabo žetev in skoro nič pridelal, vendar le pridno orje in seje, pridno obdeluje svoje polje, ker zanaprej pričakuje boljšo letino. Enako moramo storiti tudi mi, toliko bolj pridno moramo obdelovati njivo svojega srca, da si vsaj v prihodnje naberemo sadu za nebesa. Zakaj tudi nad nami se bodo spolnile besede sv. pisma: *Kar človek seje, to bo tudi žel.* Amen. *Ant. Žlogar.*

2. O ljubezni do Boga.

Dajte cesarju, kar je cesarjevega in Bogu, kar je božjega. Mat. 22, 21.

Dajte Bogu, kar je božjega. Kaj pa imamo božjega, da smo dolžni dati Bogu? Najkrajši in najprimernejši odgovor je: kar smo in kar imamo, vse smo in imamo od Boga. *Kaj imaš, da bi ne bil prejel . . .* Pred vsem pa Bog, ki ničesar ne potrebuje, zahteva naše ljubezni: *Sin, daj mi svoje srce, daj mi svojo ljubezen. Ljubi Gospoda svojega Boga . . . Ta je prva in največja zapoved.* Premišljajmo danes, zakaj smo dolžni Boga ljubiti.

Najprej vprašam: Kdo ljubi Boga? Mislimo si otroka, ki res ljubi starše. Ker spozna, da ne more povrniti vseh dobrot, skuša storiti vsaj kolikor more. Zato rad vboga, z veseljem stori, kar se mu ukaže, in še več, vse, s čemur le vé, da bo vstregel. In če je na tujem, rad izvé kaj o domačem kraju in svojih starših, in pogosto misli, so-li zdravi in kako se jim godi. Tudi mi smo otroci njega, katerega kličemo: *Oče naš, kateri si v nebesih.*

Dva puščavnika sta sklenila Bogu kolikor mogoče popolno služiti, zato prošita Boga, naj ima razodene najprimernejši način. Prikazen jima pravi, naj gresta v Aleksandrijo, tam jima bo neki Evarist povedal. Puščavnika res najdeta po dolgem popraševanju Evarista, in ga prosita, naj ju pouči, kako treba Bogu služiti. On pa odgovori: „Imel sem dobro, pobožno mater, ki me je že v zgodnji mladosti navadila, vse storiti iz ljubezni do Boga. In tega nisem nikdar pozabil: jem in pijem iz ljubezni do Boga, počivam in delam iz ljubezni do Boga. „Ali imaš kaj premoženja?“ vprašata puščavnika. „Nekaj malega sem podedoval po starših, Bog pa mi tudi blagoslovi delo mojih rok. Vse pa, kar imam, razdelim na tri dele: en del dam cerkvam, en del revežem, in tretji del porabim zase in za ženo.“ „Ali imaš kaj sovražnikov?“ „Seveda jih imam, kakor jih ima vsak človek. Ali jaz jih ne sovražim, ne želim in ne privoščim jim hudega, ampak molim zanje, to pa vse iz ljubezni do njega, ki je zapovedal ljubiti sovražnike.“ Zadosti sta izvedela puščavnika: šla sta in skušala vse storiti in trpeti iz ljubezni do Boga.

Kaj nas nagiba, da ljubimo Boga? 1. Bog sam, t. j. njegove neskončne popolnosti, radi katerih je sam na sebi vreden vse ljubezni. Majhno je človeško srce, pa neizmerne so njegove želje in neizrekljivo njegovo hrepenenje. Dajte človeku vsa kraljestva in bogastva, vse veselje in prijetnosti tega sveta, srce bo vendar še nekaj pozelelo, česar mu ne nadomesti no-

bena dobrota in sreča. Edino Bog mu zadostuje. „Za-se si vstvaril, o Bog človeško srce, in nemirno je, dokler ne počiva v tebi, o Gospod.“ (Sv. Avg.) Zakaj pa hrepeni človeško srce ravno po Bogu? Mislimo si vse stvari, katere ljubijo ljudje. Na vsaki najdemo kako slabost ali pomanjkljivost. Žal, da človek dostikrat to spozna, ko je že prepozno in je že ogoljufan. Tega se nam pri Bogu ni bati. On, ki je vstvaril vso lepoto in dobroto, ki je vir vse svetosti in popolnosti, je tudi sam najlepši, najsvetejši, najpopolnejši, in torej vreden vse ljubezni. Ne reci, da si srečen, če imaš vsega dovolj. Koliko časa boš vžival vse posvetne dobrote? Prej kakor misliš, jih boš moral zapustiti in nesrečnejši boš kakor oni, ki jih ni nikdar vžival. Kdor pa ljubi Boga, ljubi večno, nespremenljivo dobroto. 2. Moramo Boga ljubiti, ker je On nas p o p r e j ljubil. *Z večno ljubeznijo sem te ljubil*, govori po preroku. Ker je bil sam neskončno srečen, je hotel tudi nas storiti deležne te sreče: zato nas je ustvaril za nebesa. Ko pa nam je greh vzel nebesa, nam je dal nov dokaz svoje ljubezni: *Tako je Bog svet ljubil, da je dal svojega edino-rojenega sina na svet, da kdorkoli vanj veruje, se ne pogubi, temuč ima večno življenje*. Da bi stvari živele, umrje Bog in Stvarnik; da bi hlapec živel, umrje Gospod. Tam v betlehenskem hlevu pretaka včlovečeni Bog solze, ki pač dosti glasno oznanujejo njegovo ljubezen. Vsaka stopinja njegovega težav in trpljenja polnega življenja nam oznanuje ljubezen. Ljubezen ga je privezala k stebru, ljubezen ga je pokrila z ranami, pritisnila mu na glavo trnjevo krono, prebodla roke in noge in ga pribila na križ. Ves je ranjen, le srce je še zdravo. In še to srce hoče biti prebodeno in v dokaz ljubezni do zadnje kaplje preliti svojo kri. Z vstajenjem in poveličanjem nam je zagotovil naše vstajenje, z vnebohodom dal upanje, da tudi mi enkrat pridemo za njim. Res mora biti slep, kdor ne uvidi dolžnosti, Boga ljubiti! Zato pravi sv. Pavel: *Kdor ne ljubi Gospoda Jezusa Kristusa, naj bo preklet!* Zares, znamenje večnega prekletstva nosi na nehvaležnem svojem srcu, kdor ne ljubi vse ljubezni vrednega Boga. 3. Ljubimo Boga zavoljo lastne koristi. *Če bi angelske in človeške jezike govoril . . .* piše sv. Pavel v listu do Kor. (13, 1). Angelske in človeške jezike govoriti, vse premoženje razdati itd., so pač velike, imenitne reči, ali vendar brez ljubezni — ničvredne. Brez ljubezni smo mrtvi mi in naša dela, v ljubezni pa Bogu prijetni in naša dela za nebesa zaslužljiva.

Kdor Boga ljubi, rad in z veseljem spolnuje njegove zapovedi: *Ljubezni so zapovedi lahke.* (Rimlj.) In Jezus Kristus sam pravi: *Moj jarem je sladak in moje breme je lahko* (Mat. 11, 30.)

Dalje človek z ljubeznijo zasluži potrebnih milosti, ker *Bog gleda nanj, ki ga ljubi* (ps.), posebno pa odpuščanje grehov, ker *ljubezen pokrije obilnost grehov.* (1. Pet. 4, 8.) Dokaz za to trditev je očitna grešnica Mar. Magdalena. *Ker je veliko ljubila, ji je veliko odpuščeno. Pojdi v miru, tvoji grehi so ti odpuščeni,* ji je rekel božji Zveličar.

Neki samostanski brat je slišal v pridigi, da z vsakim smrtnim grehom nanovo križamo Jezusa. Zato sklene, kolikor mogoče zadrževati in odvrčevati, da bi ljudje s smrtnimi grehi ne žalili Boga. V ta namen se posti, biča do krvavega in moli za izpreobrnjenje grešnikov. Pa še ne dosti. Če je na cesti ali ulici slišal, da je kdo nespodobno govoril ali sploh Boga žalil, je pokleknil pred njim, objel njegova kolena in ga s povzdignjenimi rokami prosil, naj neha Boga žaliti. Dostikrat se mu je posrečilo, da je tega ali onega odvrnil od greha. In če se mu je to posrečilo, koliko je bilo njegovo veselje! Doma v borni celici je imel sv. razpelo, iz lesa izrezano. Ta podoba je imela trnjevo krono, ki je imela več trnja, kakor po navadi, in rana na desni strani je bila bolj široka in globoka. K tej podobi je stopil brat, odlomil trn od krone, vtaknil košček papirja v rano, in rekel: „Bodi potolažen, ljubi Jezus; Tvoja krona ni več tako strašna in rana ne več tako globoka.“

Predragi! Tako je ljubezen tega samostanskega brata zadržala marsikatero žaljenje božje, in gotovo je zavoljo te ljubezni tudi ljubi Bog njemu odpustil njegove pregreške in slabosti. *Ljubezen pokrije obilnost grehov.*

Slednjič je plačilo za ljubezen do Boga večno zveličanje. *Gospod, kaj naj storim, da bom večno veselje zadobil?* je vprašal neki mladenič Gospoda. In Jezus mu je rekel: *Ljubi Gospoda svojega Boga . . .*

Neki dijak je šel na vseučilišče ali visoke šole v Pariz. Ko prvi dan pride v šolo, razlaga veroučitelj ravno besede svetega Matevža: *Ljubi Gospoda . . . To je prva in največja zapoved.* Pri teh besedah dijak vstane in se pripravlja, da odide. Začuden ga gleda učitelj, da že hoče oditi, ko je šele komaj prišel. Djak pa odgovori: „Zadosti sem zvedel, ker sem zvedel prvo in največjo zapoved. Zato grem, da se navadim najprej to spolnovati, potem pridejo šele druge na vrsto.“ Šel je in stopil v neki red.

Predragi! Tudi za nas je prva in najimenoitnejša zapoved — zapoved ljubiti Boga. Ljubezen Bog zahteva, ljubezen Bog

zasluži: dajmo torej Bogu, kar je božjega. Tudi nam veljajo besede, katere je Mojzes govoril Izraelcem: *Nič drugega Bog od vas ne zahteva, kakor da ga ljubite.* Amen. J. K.

Triindvajseta nedelja po binkoštih.

1. Revnost in častitljivost človeškega telesa.

Zveličarja čakamo Gospoda našega Jezusa Kristusa, kateri bo premenil naše revno telo, ker ga bo vpodobil svojemu častitljivemu telesu. Fil., 3., 20, 21.

Večkrat v teku cerkvenega leta nam pokaže sv. evangelij kakega bolnika in tudi mrliča, zraven pa neskončno usmiljenega in vsemogočnega Jezusa, ki na bolnem ali umrlem človeku razodene božjo moč. Tako nam današnji sv. evangelij pokaže dvajset let bolno krvotočno ženo in umrlo Jajrovo hčer. Božji Zveličar stori čudež na obeh. *In ta sloves je šel po vsi tisti deželi.*

Evangelij dvajsete nedelje po binkoštih nam je predstavil mrzličnega kraljičevega sina, 18. nedelje mrtvoudnega, 16. nedelje vodeničnega človeka. Mrtvega mladeniča smo videli 15. nedeljo po binkoštih, deset gobovih mož 13. nedeljo, gluhega in mutastega siromaka pa 11. nedeljo po binkoštih.

Tretjo nedeljo po razglašenju Gospodovem vidimo, kako Jezus očisti gobovega in stotnikovega hlapca, tretjo predpepelnično nedeljo, kako ozdravi hlapca, tretjo postno nedeljo, kako izžene satana iz mutca, četrto postno in šesto po binkoštih, kako nasiti več tisoč lačnih poslušavcev.

V nekaterih evangelijih pa se nam kaže zlasti grešno nagnjenje človeško, na primer sedmo nedeljo po binkoštih v priliki o malopridnem drevesu, osmo na krivičnem hišniku, štirinajsto na preveliki skrbljivosti za časno, enaindvajseto na neusmiljenem hlapcu.

Kajne, koliko bolezni, nadlog, križev, slabosti in propalosti človeškega telesa, s kratka revnosti našega telesa gleda že samo iz teh evangelijev; a po drugi strani se še bolj sveti imenost, častitljivo st človeškega telesa, ko Bog na njem izkazuje svoje usmiljenje, svojo modrost, svojo vsemogočnost, svojo previdnost. Torej piše sv. Pavel v današnjem berilu: *Naše prebivanje je pa v nebesih; odkoder tudi Zveličarja čakamo Gospoda našega Jezusa*

Kristusa, kateri bo premenil naše revno telo, ker ga bo vpodobil svojemu častitljivemu telesu po moči, s katero si tudi more podvreči vse reči.

Oglejmo si danes iz teh ozirov človeško telo, in sicer: a) njegovo revnost, b) njegovo častitljivost.

Na kaj takega menjkrat mislite, torej poslušajte danes tem zvesteje!

Ako hočemo kako reč dobro prevdariti ali kak nauk temeljito dognati, treba se ozreti na vzroke.

a) Tako tudi, da revnost človeškega telesa bolje razvidimo, treba poseči na dva njena vzroka: 1. poželjivost, 2. razpadljivost.

1. *Poželjivost* ali hudo nagnjenje prinese človek že na svet; to je posledica izvirnega greha, to je neizrečeno žalostna dedščina prvih staršev, ki so se trenutno izpozabili, dali zapeljati ter nam vsled tega zapustili toliko gorja. Poželjivost ima svoj sedež sicer v duši, pa ga ima tudi v telesu. Saj piše apostol: „Vem, da v meni, to je v mojem mesu, dobro ne prebiva; zakaj hoteti je sicer v meni, storiti pa dobro, tega ne najdem. Čutim pa drugo postavo v svojih udih, katera se bojuje zoper postavo mojega duha, katera me deva v sužnost pod postavo greha, katera je v mojih udih.“ (Rim. 7., 18., 23.) Zato govori sv. Pavel na drugem mestu *o grešnih strasteh v naših udih* (Rim. 7., 5.) in apostol Jakob (4., 1.) *o poželjenju, katero se vojskuje v naših udih*. Zato opominja sv. Peter (1. 2., 11.) vernike: *Zdržite se mesenih želj, katere se vojskujejo zoper dušo*, in sv. Janez (1. 2., 16.) piše *o poželjenju mesa in poželjenju oči*. Vsi ti izreki sv. pisma povedó določno dovolj, da je nekaj hudega v našem telesu, kar čutimo vsak dan in nam vedno napravlja grenkost.

Saj nas poželjivost spremlja skozi življenje, in se ne dá popolnoma zatreti, ne s korenino izrupati ta strupena zel. Svetniki so jo izkušali z mnogimi pokorili, z ostrim zatajevanjem samega sebe in z gorečo molitvijo zatreti v sebi, toda popolnoma se jim ni posrečilo. Storili so to „po milosti božji“, kakor zlasti sv. Pavel svoje izpreobrnjenje pripisuje milosti božji. Sv. Hieronim se je po cele tedne postil ob vodi in suhem kruhu, da bi ukrotil svoje uporno meso. O sv. Benediktu in sv. Frančišku Serafinskem je znano, da sta se zoper nečiste izkušnje veljala po trnju.

S poželjivostjo v človeku je res nekaj posebnega. Ako se ji človek ustavlja, kakor tirja to Bog in vest, ima silno vroče boje skozi celo življenje, ako pa se ji ne ustavlja, potegne ga s seboj kakor deroča reka in ga slednjič vrže na pust, s trnjem in osatom poraščen breg, to je, provzroči mu brez števila trpljenja in solza in družega gorja. Mislite si pri tem kakega nečistnika ali kakega pijanca ali kakega togotneža, pa prevdarite hude nasledke njegovega grešnemu poželjenju vdanega življenja za ta in oni svet. Škodo mu dela njegova strast na zdravju, na premoženju, na časti, na zunanjem in notranjem miru, na časni in večni sreči. *Zakaj kar človek seje, to bo tudi žet. Kdor seje tedaj v svojem mesu, bo od mesa tudi žet pogubljenje; kdor pa seje v duhu, bo od duha žet večno življenje.* (Gal. 6., 8.)

2. Revno se mora človeško telo imenovati ne le zavoljo njegove poželjivosti, ampak tudi zaradi njegove razpadljivosti.

Bog je svojo nepreklicno sodbo, da ima človeško telo razpasti, izrekel že v začetku človeškemu rodu rekoč: *Prah si in v prah se povrneš.* (1. Mojz. 3., 19.) Zato sv. pismo primerja v Jobovih bukvah (14., 2.) človeško telo cvetlici, katera se potepta, in sv. Peter ga primerja s travo, katera se posuši. (1. 1, 24.)

Ta razpadljivost vodi proti grobu in sicer po potu tisoč težav in nadlog. Telo, ki nosi v sebi kal smrti, ima vsled tega tudi kal brezštevilnih bolezni v sebi, katere prej ali slej pridejo na dan ter tega bolj drugega menj težé. In ko bi ta ali oni tudi nikdar ne bil bolan, je že starost sama, ko začne človek 7. ali 8. križ nositi, bolezen in betežnost. Razen tega nas vedno obdajajo naravne nadloge, sedaj vročina, sedaj mraz, sedaj suša, sedaj moča, lakota in žeja, strah in skrb zaradi vremenskih nezgod in drugih nesreč. Koliko križev si pa ljudje še sami naložé z nerodnim življenjem! Poleg tega, koliko se mora potiti in truditi kmet ali delavec sploh, da si pridobi košček vsakdanjega kruha, kako utrujeni so večkrat vaši udje in mnogokrat tudi razboleni, kako si mora kdo drug glavo ubijati z napornim učenjem! Zato stoji v bukvah Sirahovih zapisano: *Veliko težav je vsem ljudem prisojenih, in težak jarem leži nad Adamovimi otroci od dne njih rojstva do dne njih pokopa v mater vseh ljudi.* (40., 1.) Sveti Avguštín prav primerno pravi, da otrok, ko pride na svet, in čeravno še ne zna govoriti, že samemu sebi z jokom prerokuje pot po tej solzni dolini.

Razpadljivost človeškega telesa pripelje slednjič v grob. Tedaj se šele prav spozna, kako slabotno, revno je človeško telo, ko smrt iztegne po njem svojo razdirajočo roko.

Komaj človek umrje, že se pokažejo na telesu prve sledi trohnobe na mrtvaškem duhu, in te se pomnožujejo od ure do ure. Kako so ljudje zadovoljni, ko v par dneh odnesó mrliča iz hiše, in tudi ko bi bilo truplo lastnega očeta ali matere, truplo moža ali žene, truplo edinega, vroče ljubljenega otroka. In kaj šele v grobu! *Gospod že smrdi, zakaj štiri dni že leži*, je rekla Marta Jezusu o bratu Lazarju. (Jan. 11., 39.) Tu leži človeško telo v svoji popolni slabosti, onemoglosti, ničevosti. Tu leži razjedeno od črvov in napihnjeno od sokrvce. Tu leži po besedah Jobovih *kakor oblačilo, ki ga molj razjé* (13., 28.) Tu je, kakor spet pravi Job, *meso oblečeno v gnjilobo in v nesnažen prah*. (7., 5.) Zares, nič ni groznejšega, in nič tako nagnjusnega, kakor gnijóče truplo človeško.

Kakšen nauk pa sledi iz vsega tega? Jako važen. So ljudje, in teh je nešteto veliko, ki imajo svoje telo kakor malika, ki ga na vse mogoče načine kinčajo ter mu vse dovoljujejo, česar poželi; ljudje, ki ne poznajo skoraj drugega truda in nobene večje skrbi, kakor skrb za telo. Zanj, ki je tako slabotno, revno, trhlo in razpadljivo, da ga more smrt z enim samim mahljejem, dà, z enim samim dihom podreti, storé mnogi ljudje toliko od jutra do večera, od leta do leta. Ali ni to neumno? Ali ni to tudi pregrešno? Sv. vera res ne prepoveduje skrbeti za telo, dà, celo zapoveduje imeti pametno skrb za telo, toda, če kdo preveč mehkuži svoje telo, če mu preveč streže, če je preveč ničemuren z njim, ne more to biti prav ne pred Bogom, ne pred modrimi ljudmi. *Ne skrbite tedaj, rekoč: Kaj bomo jedli, ali kaj bomo pili, ali s čim se bomo oblačili? Ker po tem vsem vprašujejo neverniki*, pravi Jezus. (Mat. 6., 31.) Le to dajmo telesu, kar mu gre po pravični pravi meri, in nič več ne. In na to gnjezdo črvov naj bi hotel kdo ponosen biti ter zaupati njegovi lepoti ali moči?

Kristjani! Naša poglavitna misel, naša prva skrb bodi obrnjena po zgledu Marije prečiste Device na *edino potrebno*, na rešitev edine, neumrjóče, nestrohljive duše, in to toliko bolj, kolikor se dan za dnevom bolj prepričujemo o revnosti svojega telesa!

b) Pa obrnimo sedaj svoj pogled še na drugo, bolj tolažljivo stran. Poglejmo, zakaj in kako je naše telo tudi častitljivo.

1. Imenitno in častitljivo je človeško telo najprej, ker ga je Bog prečudno vstvaril.

Vsemogočni je ta svet napotnil z milijoni najrazličniših stvari: zrak s tiči, vodo z ribami, trdno površino z različnimi čveteronožci. Pisanih cvetlic cveté brez števila, dihajočih najprijetnišo vonjavo, po gorah in ravninah pa raste najraznovrstniše drevje in sadje. In čez zemljo je razprostrto modro nebo, posuto z neštevilnimi zvezdami. In vse to božje stvarstvo razsvetljuje in ogreva dnevna luč žarnega solnca. O vseh teh stvareh pravi psalmist: *On je rekel, in bile so storjene; on je ukazal, in bile so vstvarjene.* (148., 5.) Vse drugače pa govori o stvarjenju človeškovega telesa; hvali namreč Boga takole: *Tvoje roke so me naredile in upodobile.* (118., 73.) Opira se tu pobožni pevec pač na Mojzesa (1. 2., 7.), ki je zapisal besede: *Naredil je Gospod Bog človeka iz ila zemlje.*

Kar pa pride naravnost iz roke božje, to mora biti nekaj posebno lepega in odličnega. In zares je človeško telo prečudna stvar božja. Naj ga opazujemo v celoti ali v posameznih delih, prepričamo se lahko, da se sveti na njem božja modrost, božja dobrotljivost in božja vsemogočnost kakor v solnčnem lesku. Kako umetno je vse sestavljeno in vsaka posameznost primerno urejena: Oči, ušesa, nos, usta, roke in noge, živci, žile, kosti, kite! Kako pripravno se vse sklepa, kako vzdržuje vse pokončno hojo, kako en ud podpira drugega! Kako je vse lepo, ker kaže človeško telo po zunanje: Barva las, svetloba oči, rdečica na licih, gibčnost rok in nog; zlasti pa mu je dar jezika, dar govora najimenitniši dar pred vsemi drugimi bitji na zemlji. In notranjost človeškega telesa? Vsi zdravniki, ki natančniše poznajo naš notranji sestav, pravijo soglasno, da je človeško telo pravi čudotvor umetnosti in skladnosti. Ko je sloveči paganski zdravnik Galén pisal knjigo o človeškem telesu, zapisal je notri besede: „O ti, ki si nas vstvaril, menim, da slavo pojem tebi v hvalo popisovaje človeško telo. Bolj te častim, ako razodevam lepoto tvojih del, kadar v templih zažigam dragoceno kadilo!“

2. Bog pa človeškega telesa ni le tako čudovito vstvaril in vsposobil, ampak tudi veličatno povišal. Zgodilo se je to po odrešenju.

Naše odrešenje je vir vse milosti in vse sreče, ne le za dušo, ampak tudi za telo. Z odrešenjem je naše telo ozaljšano prelepo in čudovito povišano.

Začne se to že na zemlji. Krščanstvo je naredilo naše telo v tempel božji, in sicer na dvojen način. Prvič s tem, da sv. Duh prebiva v telesu pravičnega kristjana. Sv. Pavel oznanja to globoko skrivnost naše sv. vere vprašaje: *Ali ne veste, da ste tempel božji, in da Duh božji v vas prebiva?* (I. Kor. 3., 16.) In kakor bi se apostolu ne zdelo dovolj to resnico le enkrat oznaniti, ponovi jo spet rekoč: *Ali ne veste, da so vaši udje tempel svetega Duha, kateri je v vas?* (I. Kor. 6., 19.)

Po zunanje se to daje na znanje po raznih maziljenih v sv. zakramentih.

Drugič pa so naša telesa tempel božji s tem, da svojega Zveličarja prejemamo v sv. obhajilu. Tedaj se položi na naš jezik presv. Telo Gospodovo, tedaj pride cel Jezus Kristus z dušo in s telesom, s krvjo in z mesom v naše srce in prebiva v našem telesu, dokler se podobe ne spremené.

Kdo je v stanu dostojno občudovati in hvaliti božjo vse-mogočnost in ponižnost, ki tako poveliča človeško telo? Zares, večje časti si ne moremo misliti, in tudi bi ne mogli verjeti, da nas Bog tako odlikuje, ko bi nas ne zagotovljala tega božja beseda v sv. pismu.

Povišanje in poveličanje našega telesa se dopolni na onem svetu. Človeško telo namreč ima enkrat biti prenešeno v nebesa in sredi angelov prostor zavzeti. Tako nas uči sv. vera. Seveda more to neizmerno srečo naše telo doseči šele potem, ko ga črvi popolnoma razjedó ter se vse strohnjeno spremeni v kupček prahu, kakor tudi žitno zrno mora prej segnjiti v zemlji. Tako svetí tudi v temno jamo žarek upanja v čistiljivo vstajenje sodnji dan po božji vse-mogočnosti. Sv. Pavel piše: *Naglo, kot bi z očmi trenil, na poslednjo trobento, in mrtvi bodo vstali nestrohljivi, in mi se bomo spremenili. To trohljivo namreč mora obleči nestrohljivost, in to umrljivo mora obleči neumrljivost.* (I. Kor. 15., 52., 53.) Pa ne le neumrljivo bo vstalo človeško telo, ampak tudi poveličano, kakor uči apostol: „Seje se v nečasti, vstalo bo v časti; seje se v slabosti, vstalo bo v trdnosti.“ (I. Kor. 15., 43.) Kako pa bo poveličano naše telo? Tako-le: „Jezus Kristus bo premenil naše revno telo, ker ga bo vpodobil svojemu čistiljivemu telesu po moči, s katero si tudi more podvreči vse reši.“ (Fil. 3., 20., 21.) To poveličano telo, s katerim se bo združila zveličana duša, bo prenešeno potem v nebesa, kakor je napovedal sam božji Zveličar: *Pravični pojdejo*

v večno zveličanje. (Mat. 25., 46.) Tako bo človeško telo potem povzdignjeno na najvišjo stopinjo ter bo uživalo z dušo vred neskončno veselje nebeške blaženosti.

In sklepni nauk iz vsega tega? Imejte sveto spoštovanje do svojega telesa! To je namreč imenitno svetišče božje, odločeno za nebesa. Častljivo je človeško telo skoraj kakor cerkev, ki je s sv. oljem pomaziljena po altarih in po stenah, in kjer prebiva Sin božji v podobi posvečenega kruha.

Varujte se torej zlasti grehov nečistosti, pijanosti in jeze, kateri tako grdo omadežujejo človekovo telo, in *dajte svoja telesa v živ, svet in Bogu dopadljiv dar*, kakor opominja sv. Pavel. (Rim. 12., 1.) Krotite hudo poželjenje svojega telesa in ustavljajte se njegovim slam; revnost svojega telesa pa nosite v duhu pokore in krščanske udanosti, da se po besedah apostolovih *ves vaš duh in duša in telo brez graje ohrani v prihod Gospoda našega Jezusa Kristusa.* (I. Tes. 5., 23.) Amen.

Val. Bernik.

2. Sv. Martin zgled otrokom — mladini — in staršem.

(Priložnostni govor za god sv. Martina).

Nihče ne postavlja luči, ki jo vžge, na skrit kraj, ne pod mernik; temveč na svečnik, da vidijo svetlobo, ki notri gredo.

Luk. 11, 33.

V četrtem stoletju po Kristusovem rojstvu je bila lepa francoska dežela še poganska. Tema zmot, nevere in pregreh jo je pokrivala. Bilo je nekako tako, kakor ob začetku stvarjenja sveta, ko je tema pokrivala vstvarjeni svet. Pa kakor je duh božji takrat rekel: Bodi luč — in bila je svetloba, ravno tako se je zgodilo tudi tu. Luč je prišla od Boga, ki je razsvetljevala duha in srca ljudi. In ta luč, poslana iz nebes, je bil sv. škof Martin, ki je bil v to poklican od Boga, da je preganjal temo neverskega poganstva, ter prižigal luč prave vere v Jezusa Kristusa, ki je luč sveta. — Bog je postavil tega svetnika visoko na svečnik v sv. katoliški Cerkvi, tako da vsi, ki v njo stopijo, vidijo to luč in se razsvetljujejo po njej.

Tudi v vaši cerkvi je sv. Martin postavljen na svečnik, da imate vsi, ki stopite v to svetišče, v njem, kot svojem patronu, svojega vodnika, zgednika, po katerem bi se morali razsvetljevati.

Danes pa, ko obhajamo njegov god in spomin, bi si ga še posebno morali živo pred oči postaviti, ter si prav k srcu jemati njegovo življenje in dela, njegovo smrt in krono v nebesih. Premišljajmo torej danes življenje in dela sv. Martina, ker on je res luč nam vsem, posebno pa 1. v am krščanskim otrokom, 2. tebi krščanska mladina, in 3. v am krščanski starši!

I. Sv. Martin je svetla luč otrokom! — Oče njegov je bil poganski vojak, ki je želel v njem izrediti poganškega vojaka; in mati poganka — je tudi hotela videti v svojem otroku pravega pogana. — Sv. Martin pa, napeljevan po milosti božji, ni želel biti ne poganski vojak, pa tudi ne ostati pogan, temveč biti kristjan. Če je bil tudi otrok poganskih staršev, je vendar skrivaj prihajal v cerkve kristjanov, ter ondi lepo molil. — Zgledujte se nad njim, vi krščanski otroci, ter bodite tudi vi tako pobožni in spodobni pri službi božji v cerkvi, kakor je bil sv. Martin. Sramujte se, da ste dostikrat pri sv. maši in pri pridigi vsi razmišljeni in razposajeni, ter ne mislite ne na molitev, ne na božjo besedo!

Ko je bil sv. Martin star 10 let, se je že vpisal med število onih, ki so se pripravljali za sv. krst. O koliko veselje je imel sv. Martin, že kot otrok, do krščanskega poduka! Zoper voljo svojih staršev se je pridno učil krščanskih resnic. In vas krščanski otroci! morajo pa starši tako močno siliti k učenju, vas siliti in priganjati hoditi v šolo, ker nimate prave gorečnosti in ne veselja za učenje. Močno vas osramoté poganski otroci, ki so brez priganjanja in sile, z veseljem in radi poslušali krščanske resnice. Vi imate toliko lepih prilik in časa priti v šolo, kjer se vam kaže prava pot k časni in večni sreči, da bi postali dobri kristjani na zemlji, in zveličani v nebesih! — pa vse to vas ne gane, ter se le neradi in prisiljeni, in slabo učite. Poganski otroci bodo vaši tožniki pri sodbi božji! Glejte odslej na sv. Martina, kako vam s svojim zgledom lepo kaže, kakšni bi morali biti.

II. Sv. Martin je pa tudi svetla luč tebi odrastla krščanska mladina. Ko je bil sv. Martin 15 let star, je moral k vojakom, ven med tuji, široki svet. — Krščanski mladeniči, ozirajte se na sv. Martina, on vam kaže, kako se tudi v vojaškem stanu lahko krščansko, — dà, sveto živi! Posnemajte:

a) Njegovo varčnost in zmernost! — Med tem, ko so njegovi tovariši zapravljali in popivali, si je on prihranjeval svoje plačilo, da je pomagal revnim in potrebnim, ter si tako z deli usmiljenja kupoval nebesa. Nikoli ne bo pozabljeno, kar je storil enkrat, ko ni imel več denarjev, da bi pomagal siromakom. Vzel je namreč meč, presekal plašč, ter podaril polovico siromaku. Na to blago delo se je pa tudi Kristus z veseljem ozrl. Še tisto noč se mu prikaže odet z onim plaščem ter reče spremljajočim angelom: „S tem plaščem me je Martin kot katehumen oblekel.“ Tako je potrdil Kristus svojo besedo, rekoč: *Karkoli boste najmanjšemu mojih bratov storili, to ste meni storili!* — Zato je pa tudi prejel svoje plačilo v nebesih, ker Zveličar je rekel, da poreče na sodbi: *Nag sem bil in ste me oblekli; pridite v kraljestvo mojega Očeta, ki vam je pripravljeno od začetka sveta!*

Krščanska mladina! ali si tudi ti tako varčna pri svojih dohodkih, — ali jih obračaš v dobre namene? — Le prerado je res, da vi, mladi ljudje, vsak krajcar, ki ga dobite, zapijete, zaigrate, ali izdaste za nepotrebni lišp. S tem si pa ne kupujete nebes, — pač pa pekel!

b) Učite se pa tudi od sv. Martina, kako morate čas prav rabiti. Sv. Martin, kot vojak, je porabil ure, ki so mu ostajale proste v vojaškem stanu, v svoje podučenje in molitev! — Tudi vi imate dovolj ur in dni, ko ste prosti in vas ne vežejo posebne dolžnosti za delo! Vaši prosti dnevi so nedelje in prazniki. O da bi vi nedelje in praznike tako obračali, kakor je po božji volji in k vašemu zveličanju! Da bi vsaj ob nedeljah in praznikih hodili točno k službi božji, k sv. maši in pridigi, ter h krščanskemu nauku, in da bi ostali čas porabili za marljivo branje koristnih knjig, — potem bi vas bil vesel Bog in ljudje! — Pa koliko je mladih ljudi, ki ravno v takih dnevih ne iščejo nebes, temveč pekla, časno in večno smrt, časno in večno gorje!

c) Učite se od sv. Martina čuti in moliti in sebe zatajevati: Čujte in molite, po zgledu sv. Martina, da se neomadežane ohranite pred Bogom in svetom!

Odkod pride to, da je dandanes tako malo mladih ljudi, ki bi bili še nesprieni in nepopačeni? To pride odtod, ker ne čujejo in ne molijo in nočejo sami sebe zatajevati, se premagovati in brzdati: Rečem ti mladina, ako hočeš sebi dobro:

1. Čuj nad seboj! Varuj se plesov, kjer se mladini grob koplje! Varuj se sprijenih in zlobnih tovarišev, ne delaj nobenih zvez z drugim spolom, da ne padeš, — globoko ne padeš — za večno ne padeš! — Sv. Martin že 70 let star ni hotel iti nekoč povabljen od cesarice k njeni mizi obedovat, zato ker se je bal z ženskami govoriti in občevati! O kolika natančna čuječnost celo pri svetnikih! Če so pa že svetniki tako spoznali za potrebno, kaj hočemo mi bolj predrzni biti in ne grešiti, ki smo polni slabosti in hudega poželenja in nagnjenja do sveta?

2. Pa ne le samo čuti nad seboj in svojimi počutki je treba, — temveč tudi moliti!

Na svetu je toliko zapeljivih vabil in skušnjav, da navadna človeška moč ne zadostuje jih premagati; treba je višje pomoči od zgoraj, za katero pa je treba prositi in moliti. — Sv. Martin je veliko in goreče molil. V popisu njegovega življenja se bere, da si ni dal pokoja v molitvi. — Glej mladina! ko bi ti rada molila in veliko molila, rada večkrat prejemale zakramenta svete pokore in sv. Rešnjega Telesa, bi bila tudi ti močna in zmagovita zoper vse skušnjave in nevarnosti, ker pa tega ne storiš, odtod toliko nesrečnih in globokih padcev v grehe!

3. Treba je pa tudi samega sebe krotiti. Čuti in moliti je treba, pa tudi samega sebe zatajevati. — Križ je bil sv. Martinu znamenje, v katerem se zmaga! Rekel je namreč: „Sovražnih vojska se ne bojim, in v dokaz zato bom jutri brez orodja, samo s svetim križem, stopil na čelo pred vojsko!“

Krščanska mladina! zlasti vi mladeniči, zapomnite si že enkrat: da to ni nobena čast, če vi ne znate same sebe premagati, nobene razdražljive besede odpustiti, se ne premagovati pri pijaci, — ter celo zgrabite za nevarno smrtno orodje. Tako počenjanje ne dela časti mladeničem, tako delajo divjaki, ki niso nikdar nič slišali o grozni večnosti, o pravični sodbi božji, — ali pa o tem, da smo mi ljudje med seboj po božji podobi vstvarjeni in imamo neumrjočo dušo. Čast mladeniču je: sebe premagati, molčati, odpustiti, razžaljivcem dobro storiti in z njim prijazen biti; to so lastnosti, ki delajo čast krščanskim mladeničem.

Tako glej krščanska mladost! tebi je sv. Martin svetla luč, goreča baklja, katera ti sveti na potu srečnega življenja skozi svet, njega posnemaj, pa boš srečna!

III. Slednjič je pa sv. Martin svetla luč vam krščanski starši!

Sv. Martin je bil škof in kot tak postavljen na svečnik v sv. Cerkvi. Ni pa še dosti, da je škof sam pobožen in svet, temveč mora tudi svoji čedi naprej svetiti, jo voditi na dobro pašo in k svetosti. Sv. Martin ni bil le samo zase, kot škof, po volji božji in vreden namestnik Najvišjega na zemlji, temveč tudi za vso verno čedo, ki mu je bila izročena. Njegovo oko je bilo oko božje, njegov jezik — jezik božji, njegova roka — roka božja. Kakor pa je škof postavljen svoji škofiji na svečnik, tako ste vi starši v svoji hiši postavljeni na svečnik, da čujete nad drugimi, katere vam je Bog izročil. Vi morate torej biti po zgledu sv. Martina:

a) **O k o b o ž j e!** Oko je svetilo vsega telesa, če je oko čisto je svetlo vse telo; če je pa oko temno, je temno vse telo! Kakor je torej sv. Martin svetil kot luč v temo svojega časa s svojim zgledom, tako morate tudi vi očetje in matere svetiti s svojim zgledom lepega, krščanskega življenja med mračni svet. — Glejte, da ne bo vaša luč tema. Ne bodite slepi za pregrehe svojih domačih, da vidite in spoznatè, kaj je vam in drugim k zveličanju, ali k pogubljenju, da vedno veste, kaj dobrega za-ukazati, in kaj hudega odvrniti!

b) Vi morate biti tudi j e z i k b o ž j i, kakor sveti Martin. Jezik božji je pokazal v pridigah in v molitvi. Bil je neutrudljiv oznanovalec sv. vere. Po dvakrat na dan je učil ljudi v resnicah sv. vere, in je toliko dosegel, da so se vsi pogani izpreobrnili v njegovem kraju. Tako morate tudi vi starši svoje otroke učiti v krščanskem nauku! Vi morate biti apostoli v domači hiši, da hiša ostane katoliško-verna tudi potem, ko že vas več ne bo, kakor ste tudi vi dar svete vere prejeli s hišo vred po svojih starših! — Vrh tega pa morate biti tudi jezik božji po zgledu sv. Martina tudi v tem, da pridno molite. Vi morate moliti zase in otroke, in vse domače priganjati k molitvi!

c) Naposled pa morate biti po zgledu sv. Martina tudi r o k a b o ž j a! O Kristusu pravi evangelist, da je povsod, koder je hodil, delil dobrote. Njega posnemajoč je bil tudi sv. Martin velik dobrotnik ljudi, — in taki morate biti starši tudi vi! — Pred altarjem ste si roke podali in duhovnik vam jih je blagoslovil, da bi s skupnimi močmi delali za splošni blagor svoj in svojih otrok. Teh rok ne stegujte po krivičnem blagu, temveč darujte od svoje obilnosti tudi revnim in potrebnim, kakor sv. Martin!

Kristjani! Sveti Martin ni bil brez pomena postavljen na svečnik! Bil je luč, ki naj sveti v temo hudobnega sveta. otrokom, mladini in staršem! Tej soseski je odbran za patrona; torej otroci posnemajte ga, da rastete na milosti in modrosti pred Bogom in ljudmi! Vam mladeničem in dekletom naj bo v zgled, da čujete in molite in same sebe zatajujete, da preživite svoja mlada leta v strahu božjem. Vam starši pa naj sveti njegova luč, da ne boste slepi in mutasti zaradi grehov svojih domačih, da molite z njimi in zanje, ter da jim razkladate božje reči. Vaše roke naj bodo vedno odprte za čast božjo in za zveličanje drugim!

Sploh naj bo sv. Martin nam vsem, ki še potujemo skozi puščavo tega življenja, svetla baklja, ki naj nam sveti po noči in po dnevu na potu našega romanja, dokler ne pridemo v obljubljeni deželo izvoljenih. Amen. *Andr. Šimenc.*

Štiriindvajseta nedelja po binkoštih.

1. Grešna navada.

Kadar pa gorčično zrno zraste, je večje nego vsa zelišča, in je drevo.

Mat. 13, 32.

Četudi učijo sv. očetje, da pomeni gorčično zrno in kvas, o katerih govori današnji sv. evangelij, različne stvari, kakor Cerkev, oznanjevanje božje besede in drugo, vendar splošno lahko trdimo, da se iz evangelijskih prilik pred vsem učimo, da vse veliko zraste iz malega začetka. In res, kaj je manjše nego gorčično zrno? In vendar požene sčasom veje in korenine tako močne, da grma ni mogoče več izrupati. In kaj je neznatnejše kot malo kvasu? In vendar skvasi zmešano med tri polovnjake moke vse testo, in ni ga, ki bi mogel moki dati prejšnji sladki okus.

Ko vse to preišlujem, se mi zbuja misel, kaj stori vse greh, ki je pri kom prišel v navado; ki je v srcu človekovem pognal globoke korenine, da ga je nemoč izrupati — greh, ki kot kvas pokvari celega človeka: mu oslabi spomin, otemni razum, spridi voljo: sploh stori dušo tako nesrečno, da lahko trdimo, da ni noben grešnik bliže pekla kakor grešnik iz navade. In četudi moremo to trditi o vseh grehih, kakor o kletvini, priseganju, pijančevanju, goljufiji, vendar velja to še prav posebno

o grehlih nečistosti. Tak grešnik, nečistnik iz navade, se težko poboljša, in če se tudi kdaj zgodi, da se poboljša, bo težko ostal stanoviten do konca. Da je izpreobrnjenje takega grešnika iz navade res težko, pa je vzrok dvojen:

1. Ker je navada takorekoč druga narava.
2. Ker satan tistega ne izpusti rad, ki ga je že dolgo imel.

In to premislimo danes malo natančneje v čast božjo!

1. Grešna navada zato tako obtežuje duševno vstajenje ali izpreobrnjenje grešnikovo, ker je navada — kakor pravi pregovor — druga narava, ali kakor slove drugi pregovor, ker je navada železna srajca. Mi pa vemo, da se ravno to, kar je komu od narave prirojeno, da težko ali se celo ne da izpremeniti. Ni mogoče odvaditi mačke, da ne bi lovila miši; ni mogoče divjega volka tako ukrotiti, da bi pozabil na svojo roparsko naravo, in krogarja, da ne bi krogal po svoje in iskal hrane v mrhovini — zakaj? Ker jim je to od narave prirojeno. Ravno tako je tudi nemogoče skoraj, odvaditi se tistih napak, ki jih je rodila navada. To nam potrjuje 1.) mnogo izrekov sv. pisma in sv. očetov, 2.) lastna izkušnja.

a) Tako govori Gospod Bog grešniku iz navade po pre-roku: *Kakor ne more zamorec izpremeniti svoje kože ali panter svojih marog, tako tudi ne morete dobro delati vi, ki ste se navadili hudega.* Pomen teh besedi je: „Grešnik, daj se poučiti in pomisli, kam te pripelje grešna navada! Ali je mogoče, da bi zamorec postal bel, če ga še toliko časa umivaš? Ali more kdo maroge na leopardovi koži zakriti?“ Odgovoril boš: „To je nemogoče!“ Potem pa tudi vedi, da boš ti, ki živiš v kaki grešni navadi, ravno tako malo delal dobro, kakor si ne moreš misliti, da bo zamorec kdaj bel, leopard brez marog. To primeroma razlaga sv. Hieronim tako-le: „Te besede“, pravi on, „veljajo tistim, ki s svojo navado in ljubeznijo do greha greh izpremene v naravo.“ Da, usmiljenje božje je veliko in moč milosti božje vsemogočna, a izpreobrnjenje grešnika iz navade je tako težko, da ga Bog sam v sv. pismu imenuje nemogoče. —

b) Toda čemu bomo iskali dokazov v sv. pismu in svetih očetih, saj nam resnico dovolj jasno potrjuje žalostna vsakdanja izkušnja. Kateri grešniki naredé največ dobrih sklepov? Grešniki iz navade. Kolikokrat je že star igravec vrgel karte in jih raz-

trgal ter preklinjal kot vzrok dušne in telesne nesreče! Kolikokrat se je že pijanec pridušal, da ne bo šel več v gostilno in družčine, ker je to njegovo pogubljenje! Kolikokrat je nečistnik obetal, da ne bo šel več k oni osebi, v ono hišo! In vendar vidimo prvega kmalu spet, kako meša svoje karte, drugega v družčini pri pijači, tretjega v nečisti mlaki. Odkod to? Grešna navada je to zakrivila, ki je bolj močna kot človeška volja; grešna navada, o kateri pravi skesani sv. Avguštin: „Prišel sem svojevoljno spet tje, kamor nisem hotel!“

In izpreobrnjenje je tem težje, čm bolj je zastarela navada. Zato je skoro neumljivo, kako morejo taki še odgovarjati na očetovsko prigovarjanje izpovednikovo: „Ljubi moj, kaj bo iz tega? Toliko let in nič poboljšanja! Ali ne misliš nikdar umreti?“ — „O seveda, saj se bom poboljšal“, — odgovarja, med tem pa ostane še leta in leta, kot je bil.

Ali ni res, da je že malo navado težko opustiti? Ali se ti ne zdi že zdaj težko odreči se grehu? Kdo te je tako preslepil, da misliš, da pozneje lažje storiš to, kar ti je že zdaj težko? Že zdaj ne moreš pogasiti ognja in meniš, da ga boš pozneje lažje, ko nanosiš še več drv nanj! Že zdaj ne moreš izdreti žeblja, pa misliš, da ga boš pozneje, ko ga še bolj globoko zabiješ! In že zdaj ne moreš prebresti vode, pa meniš, da je boš ob času povodnji!

II. Drugi vzrok, da je izpreobrnjenje grešnika iz navade tako težko in njegove zveličanje tako dvomljivo, pa je na strani s a t a n o v i. Čim hujša je namreč grešnikova navada, tem večjo pravico je dobil hudobni duh do njegove duše. Mislimo si ta primer: „Ti imaš njivo že 10 let — — —“, ali se ne boš z vso silo potegoval za svoje pravice, se skliceval nato, da si jo že užival 10 let in ne boš-li pripeljal kolikor mogoče veliko prič? Ravno tako dela tudi hudič. „On ne izpusti rad tistega“, pravi č. Beda, „ki ga je imel v svojih krempljih že dalje časa; sklicuje se namreč na zastaranje.“ Če tedaj kak zastaran grešnik, ki se hoče izpreobrniti, kliče k Bogu: „Tvoj sem!“, ugovarja hudič in pripelje zato priče, kakor pravi sv. Ambrož: „Tu pride poželjivost in pravi: „Moj si!“, lakomnost: „Moj si!“; pride častihlepnost in pravi: „Moj si! Popolnoma si moj!“

Ko je kralj Herod dal zapreti apostola Petra, ga je vrgel v najbolj trdno ječo. Imela je trojna močna vrata, kakor vemo iz evangelija sv. Lukeža. Ko je namreč angel rešil apostola, sta šla

mimo prve in druge straže in sta prišla pred železna vrata. V nič boljši ječi ima hudobni duh grešnika. Prva straža in prva vrata so ta, s katerimi mu zapre usta, da ne gre k izpovedi; z drugimi vrati zapre srce, da ni nobenega kesanja. Ta dvojna vrata so takorekoč lesena in božja milost jih odpre brez težave. Toda tretja vrata so železna, namreč grešna navada, in ta se dajo težko, težko odpreti.

Toda, da se ne bo zdelo komu to preostro, vzemimo slučaj, da si z božjo milostjo premagal grešno navado. Kaj reči na to? Jaz pravim: Še nisi varen pred peklom! Kako, da ne? Radi izkušnjav ob zadnji uri. Moj Bog! V onem strašnem boju se je bati, da padejo trdne cečre, pa se ne bo upognil šibek trs? Ravnokar ugasla sveča, katere stenj še tli, se hitro zopet užge; goba, ki smo jo ravnokar iztisnili, se hitro zopet napije vode; ravnokar prihrani hudobni duh najhujše izkušnje za ono uro, kjer se gre za večnost. In kdo bo pričakoval, da bo takrat zmagal tisti, ki je bil poprej tolikokrat, da, vselej premagan! Saj imamo žalostno izkušnjo, da so taki grešniki iz navade ravno na smrtni postelji, že ko so prejeli sv. zakramente za umirajoče, zopet grešili.

Taka je tedaj stara grešna navada! Se li ne bomo bali greha že samo radi tega? Zakaj pasti v grešno navado je toliko kot se pogubiti. Vendar ne obupati, če je kdo tako nesrečen, in kolikor toliko očita to vsakemu vest. Tomaž Kempčan pravi namreč: Navada se premaga z navado! Če je tedaj pognalo v nas drevo slabe navade stare korenine, če smo bili dosedaj prevzetni, navadimo se ponižnosti, če smo bili vdani uživanju, navadimo se zmernosti; če nam vest očita kaj zoper šesto božjo zapoved, navadimo se čistosti in tako bomo cepili slabo drevo stare navade z dobrimi cepovi, in to drevo bo pognalo nove korenine, rodilo pa tudi obilen sad za večno zveličanje v nebesih. Amen.

† Ant. Lombár.

2. O nekaterih grehih, katerih so kristjani premalo varujejo.

To je sicer manjše, ko vsa semena, ko je pa zrastle, je večje, ko vsa zelišča.
Mat. 13., 32.

Nebeško kraljestvo ali sv. Cerkev, pravi naš Zveličar, je podobno gorčičnemu zrnu in je podobno tudi kvasu. Obojno je

v začetku majhno, pa se zelo naraste; ravno tako, hoče Jezus reči, je moja sv. Cerkev sedaj majhna, pa s časom se bo razširila po vsem svetu. Tako pa raste tudi v človeškem srcu dobro ali hudo. Oboje izvira v začetku iz malih reči. Iz majhnih zrn bogaboječnosti zraste lepo cvetje svetosti. Kako je postal n. pr. sv. Anton puščavnik tako velik svetnik? En sam evangelij, katerega je poslušal, ga pripelje na pravo pot in mu odpre nebeška vrata. Kako je postal sv. Frančišek Ksaverij tako vnet in neutrudljiv učenik nevernikov in tako velik čudodelnik? Samo besede Zveličarjeve, katere mu je govoril sv. Ignacij: *Kaj pomaga človeku, če pridobi ves svet, svojo dušo pa pogubi?* — so ga tako genile. „Kakor obogate vsi pohujševalci le iz malega dobička, ravno tako, pravi sveti Krizostom, si mi nabiramo z malim velike zaklade za nebeško kraljestvo.“ Kakor pa zraste dobro iz malega veliko, ravno tako izvira hudo iz majhnega začetka. Sv. Avguštin pravi: „Hudič želi le eden lasec, da mu ga damo, in iz tega splete močno vrv, s katero pelje našo dušo v pogubljenje.“ Da pa zabrede človek iz majhnega v velike hudobije in pregrehe, prihaja odtod, ker se človek ne zmeni za majhen začetek in ne zamaši majhnega studenčka. To me opominja, da govorim danes o grehih, za katere se ljudje nič ne zmenijo, z avoljo katerih grehov si ne delajo nič vesti, da na ta način zapeljujejo in slepijo sami sebe. Jaz tukaj ne govorim o tistih trdovratnežih, ki so zatrli glas svoje vesti, ki ne poznajo že skoro nobenega greha in se tolažijo pri največjih hudobijah rekoč: Kaj to in pa nič, saj vendar nisem še nikogar ubil“, temuč spomniti vas hočem takih kristjanov, ki hočejo biti že nekoliko boljši, vendar si pa pri nekaterih grehih ne delajo nič vesti.

1. Za katere pregrehe se pa večidel ne zmenijo ljudje? V številu tistih grehov, avoljo katerih se ljudje le malo menijo, so prvič notranje ali nevidne pregrehe, namreč slabe misli, želje in naklepi. Veliko je kristjanov, ki žive v tej zmoti, da se ne pregreše s tem, ali da jim Bog ne bo štel tega v greh, ker ni bila v dejanju izpolnjena slaba misel ali želja. Tako pase n. pr. kdo vedno želje v svojem srcu po tujem blagu. Drugi misli, kako se bi prav zmaščeval nad svojim bližnjikom in kako bi mu povrnil krivico s krivico. Vendar pa ne spoznata niti prvi niti drugi svoje pregrehe, ker zadušita svojo vest, da jima ne more ničesar očitati. Marsikateri kristjan ima svoje misli vse zatopljene

v nečistosti in nesramnosti in vendar misli sam pri sebi: Kaj pa to? Saj vendar še nisem nikogar pohujšal, nikogar pripravil v sramoto kakor ta in oni, saj še vendar nisem nikdar privolil v nesramno dejanje. To ni nič hudega, se marsikdo tolaži, saj razen mene o tem nihče ne ve. Pa glej, akoravno skriješ svojo grdobjo človeškim očem, akoravno te morebiti hvalijo in slavijo zavoljo tvoje hinavske pobožnosti, kaj bo pa pomagalo vse to tebi, ker ne moreš ničesar prikriti božjemu očesu, ki vidi v globočino tvojega srca? Kaj ti bo pomagalo, ako tudi sedaj slepiš ljudi, kaj ti bo pomagalo, ker bo pravični sodnik sodni dan vse odgrnil, kar je sedaj skritega človeškim očem? Kdo bi se ne bal slabih misli in želja, ker jih bo Jezus natanko preiskal sodni dan in ostro sodil. Poleg tega pa ve vsakdo, da poganja vsak smrtni greh iz slabih misli. Najpoprej se namreč obude hude, grešne misli v srcu in te rode nesrečne smrtne grehe. *Od znotraj, iz srca pridejo, po besedah sv. apostola, prešestovanje, krivica, goljufija.*

2. Ravno tako je tudi veliko kristjanov, ki tako radi pozabijo na tiste grehe, ki se store z opuščanjem dobrega, katero bi lahko storili. Tako ne vidijo grehov, ki izvirajo iz opuščanja dolžnosti svojega stanu ali dobrih del, ki bi jih lahko delali, ker imajo k temu moč, premoženje in priložnost. Ta ali oni oče ali mati ne spomni v izpovednici morebiti besedice o tem, da ne izpolnjuje svojih doloženosti do otrok, da jih ne kaznuje, da mu ni mar, ali služijo Bogu ali hudiču, da jim pusti zahajati v malopridne družbe, kjer se more duše, umira sramežljivost, zapravlja nedolžnost in kjer se joka angel varih in hudoba raja. Marsikatera prizanesljiva mati se ne obtoži nič o tem, da daje potuho svojim otrokom, ker jih zagovarja, če kdo pove o njih kaj napačnega. Ah, krščanski starši, kaj bo z vašo dušo, kaj z zveličanjem vaših otrok? Ali ne veste, kadar slepec slepca vodi, oba padeta v jamo? Sv. Pavel pravi o takih starših: *Kdor za svoje, posebno za svoje domače, nima skrbi, je zatajil vero in je hujši, kakor nevernik.* — Veliko je tudi kristjanov, ki puščajo dobra dela vnemar in imajo pri vsem tem lahko vest. Ta in oni kristjan ima toliko premoženja, da se mu ni treba nikdar bati, da mu bo kdaj primanjkovalo, pa se vendar ne sramuje, da je revežu enak, kadar je treba dati revežem ali cerkvi ali srenji za kako dobro in potrebno reč. To pa stori zato, ker je denar njegov bog. Marsikateri kristjan bi bil skoraj vsak dan lahko pri

sv. maši, pa se zadovoljuje, da po cerkveni zapovedi le v nedeljo in zapovedan praznik gre k sveti maši.

3. Ni malo število tudi takih kristjanov, ki se tolažijo za voljo grehov, ki so njihovi naravi posebno lastni in jim tako rekoč prirojeni. Veliko je kristjanov, ki tolažijo svojo vest in pravijo: Jaz sem že od narave tako nagle jeze, da se ne morem premagovati, da ne morem nobene zamolčati, da se znosim in nikomur ne morem prizanesti. O, kako pač slepi in goljufa tak kristjan samega sebe! Čeravno je podvržen že po naravi tej ali onej slabosti, mu je vendar Bog dal um in voljo, po katerih more vselej razločevati dobro od hudega. Poleg tega ponuja usmiljeni Bog vsakemu človeku svojo milost, na katero oprt po besedah sv. apostola vse premore.

4. Pač pogosto dobimo tudi dandanašnji kristjane, ki ne spoznajo grehov, s katerimi škodujejo premoženju svojega bližnjega. Tolažijo si vest, čeravno škodujejo svojemu bližnjemu z goljujijo, tatvino, nezvestobo, in si mislijo, da se bližnjemu ne godi ravno tako velika škoda, ali pa pravijo, da tudi drugi tako delajo. Prekupec pravi: Saj je tudi drug meni prodal slabo blago za dobro, zakaj bi torej tudi jaz ne storil tega? Rokodelec se tolaži: Tudi drugi rokodelci obdrže ostanke od sukna, usnja itd. in tako tudi meni ni tako velik greh. Kmet si misli: Saj je tudi moj sosed škodo delal v mojem gozdu ali na mojej njivi, zakaj bi mu tega ne povrnil? Posel pravi: Moj gospodar mi je toliko odtrgal, zato se bom skrivaj sam poplačal. Ta ali oni, ki je našel kake denarje ali kaj družega, tudi tolaži svojo vest rekoč: Saj sem izgubil že tudi jaz kaj in mi ni nihče povrnil, zakaj bi le jaz dajal nazaj? Vsem takim pravim: Saj jih je že tisoč in tisoč šlo po široki cesti v pekel, pa še ti pojdi!

5. Ne malo je tudi takih kristjanov, ki delajo nečast gospodovi m dnevom, nedeljam in praznikom, ne da bi si očitali kaj zaradi tega. Veliko jih je, ki ne opuščajo niti ob zapovedanih praznikih svojih navadnih del, kakor je n. pr. veliko rokodelcev, ki niti ne počivajo ob Bogu posvečenih dnevih in nič ne skrbijo za svojo dušo. Veliko jih je zopet, ki delajo z neumnim norenjem in s pljančevanjem praznikom nečast in ne razodenejo o vsem tem svojemu dušnemu zdravniku besedice. Pri tej priložnosti ne morem molčati o tistih brezvestnih gostilničarjih, ki vabijo, kakor tičarji tice na limanice, nedolžno mladino z godbo in jih tako odvrčajo od božje službe. Taki se mi zde,

kakor morske deklice, imenovane Sirene, o katerih pripovedujejo bajke starih Rimljanov. Te so tudi prepevale silno lepo in prijetno in tako vabile mornarje k sebi. Pa kdorkoli je prišel k njim, se ni več vrnil, ker so ga potopile v morje. Tako že tudi marsikatega ni bilo več nazaj iz takih gostilen, takega namreč, kakor je šel notri, ker je morebiti umrla za vselej njegova sramežljivost. In vendar, groza in strah me je, so še taki gostilničarji, ki si ne delajo iz tega nič vesti.

6. Slednjič tudi ne pazijo ljudje veliko na grehe, iz katerih ne izraste veliko škode, ali s katerimi še ustrežejo komu drugemu. Tako uči žalostna izkušnja, da je že prisegel ta ali oni slepar krivo, da je ustregel komu drugemu, da mu ni bilo treba plačevati ali da mu je odvrnil kako drugo škodo ali sramoto. Tako se tudi tolaži marsikateri nesramnež, da ni izviralo iz njegovih grdobij nič hudega.

Dragi v Kristusu, potegnimo raz svoje oči mrežo in nikaar se ne tolažimo z goljufivo mislijo, da nam bo kaj pomagal izgovor, da nismo spoznali tega in onega, niti za greh imeli! Božji sodnik nam bo vse štel v greh, kar bi bili mogli spoznati z lučjo svete vere razsvetljeni. *Tesna so vrata in ozka je pot, ki pelje v nebesa.* Gorje nam, ako si hočemo sami širiti pot, ker se ne da niti ena črka božje postave izpremeniti. Ravno ta postava pa nam pravi z razločnimi besedami: *Kdor dobro spozna in ne stori, temu bo v greh zaračunjeno.* Amen. B. J.

Poslednja nedelja po binkoštih.

1. Poslednja sodba.

Videli bodo Sinu človekovega priti v oblakih neba z veliko močjo in veličanstvom. Mat. 24., 30.

Danes je zadnja nedelja cerkvenega leta. (Cerkveno leto se namreč prične s prvo adventno nedeljo, konča se pa z zadnjo nedeljo po binkoštih.) Zadnja nedelja v cerkvenem letu nas spominja na zadnji dan sveta — na sodni dan. Kakor je z današnjo nedeljo končano cerkveno leto, tako bo s sodnim dnevom končano vse življenje tukaj na zemlji — in pričelo se bo novo živ-

ljenje v večnosti. Zato ukazuje sv. Cerkev kaj primerno na današnjo nedeljo brati evangelij o sodnem dnevu in poslednji sodbi.

Ni ga evangelija skozi celo cerkveno leto, ki bi bil bolj pretresljiv, kakor je današnji. V njem prerokuje Gospod Zveličar dva strašna dogodka: namreč razdejanje jeruzalemskega mesta in pričetek sodnega dneva. Prerokoval je pa to dva dni pred svojo smrtjo.

Jezus je sedel s svojimi učenci na nekem griču, odkoder je bil lep razgled na ves Jeruzalem. Rumeno solnce je ravno prav lepo obsevalo mesto, tako da se je videlo v vsej svoji krasoti. Apostoli se tej lepoti niso mogli načuditi in so rekli Gospodu: „Učenik, glej kaki kamni in kako zidovje!“ Jezus jim s solzami v očeh pritrdi: „Res, lepo zidovje, lepo mesto! Toda povem vam: tako bo to mesto čez nekaj let razdejano, da kamen na kamnu ne bo ostal. Zakaj prišli bodo sovražniki, mesto obdali z nasipom, oblegli in stiskali od vseh strani. V tla bodo celo mesto pomandrali in vse prebivalce njegove.“ Hofel je reči: mesto bodo popolnoma razdejali, Jude pa ali umorili ali po vsem svetu razkropili. V današnjem evangeliju pa še pristavlja, „da bo takrat velika stiska, kakršne ni bilo od začetka sveta in je ne bo.“

To prerokovanje Gospodovo se je res kmalu do pičice izpolnilo. Čez 40 let po Jezusovi smrti so prišli namreč mogočni Rimljani pred mesto Jeruzalem. Vso armado je vodil vojskovodja Tit. Bilo je ravno o velikonočnem času, torej takrat, ko je bilo največ Judov iz vseh krajev zbranih v mestu. Izlepa se Titu niso hoteli vdati, zato jih je sklenil izgrda k temu prisiliti — in sicer z lakoto. Ukazal je mesto od vseh strani zapreti, da nihče ni mogel ne vun ne noter. Torej tudi živeža niso smeli ni mogli več v mesto prinašati. Na to so strogo pazili rimski vojaki, ki so stali okrog in okrog mesta. Nastala je vsled tega v malo dneh silna lakota; zakaj živež, kar ga je bilo v mestu, je kmalu pošel.

Pripoveduje se o mladi ženi zlahtnega rodu, da ni ničesar več imela, kakor malo dete, katero jej je za lakoto umiralo v naročji. Vsled silne lakote zakolje svoje dete in si ga speče polovico. Gladni Judje ovohajo pečenko in žugajo umoriti ženo, ako jim ne dá jedi. „Lep kos sem vam prihranila“ zakriči obupana žena; „tu imate polovico mojega pečenega otroka“ ter jim ga pomoli. Toda, ko so Judje to videli, jih je bilo groza in so zbežali.—

Druge matere pa so metale svoje otroke čez zid sovražnikom na sulice, da bi Rimljanom njihovi otroci vsaj živi v roke ne prišli. Kakor muhe so padali v mestu ljudje od lakote. Več tisoč jih je umrlo. Zdaj je bilo pač lahko izstradano mesto vzeti. In res! Rimski vojaki prideró noter: požigajo hiše ter moré, kar jim pride pod meč. Veliko so jih tudi križali. En dan je viselo okrog mesta 500 Judov na križih in zadnjič jim še lesa primanjkuje, da bi jih križali. Kar jih pa ni za lakoto umrlo, kar jih ni bilo z mečem pomorjenih in na križ pribitih — so jih pa v sužnost seboj odpeljali. — Tako natanko se je izpolnilo prerokovanje Kristusovo. Vse je bilo razdejanó: močno zidovje, krasni tempelj — — tako da res *kamen na kamnu ni ostal*.

V današnjem sv. evangeliju govori Zveličar o nekaterih znamenjih pred razdejanjem: sovražniki se bodo bližali, krivi preroki bodo vstali in delali čudeže — — — Kadar boste vse to videli, sklene Kristus, takrat bežite iz mesta, da ne boste pokončani. Kristjani, katerih je bilo takrat ob razdejanju že veliko v mestu, so se spomnili teh besedi Kristusovih. Ko so torej videli vstajati krive preroke; ko so zapazili bližajočega se sovražnika, so zapustili mesto ter daleč proč bežali na goré — in so se rešili. Judje pa kakor zmeraj neverni, tudi zdaj niso verovali Kristusovim besedam, da bo tako hudo. Videli so pač ravno tista znamenja kot kristjani, a niso verjeli — zato jih je zadela ta silna nesreča.

Predragi! Tako natanko se je izpolnilo prvo prerokovanje Zveličarjevo. O tem nam priča zgodovina. Iz tega lahko sklepamo, da se bo ravno takó natanko izpolnilo tudi drugo prerokovanje, o katerem govori današnji sv. evangelij — namreč prerokovanje o sodnem dnevu. Prvega dogodka, razdejanja jeruzalemskega mesta, mi nismo videli — toda drugega strašnega dogodka — sodnega dne — priče bomo mi vsi. Nihče ne bo ušel poslednji sodbi.

Resnico, da bo sodni dan, vselej spoznavamo, kedar molimo v apostolski veri: „Od ondot bo prišel soditi žive in mrtve.“ To resnico oznanuje Zveličar sam v današnjem svetem evangeliju govoreč: *In videli bodo Sinú človekovega priti v oblakih nebá z veliko močjo in veličastvom.*“ (Mat. 24, 30.) — Sodni dan bo torej prišel. Ali kdaj? Tega ne vemo ne mi, ne angeli — to sam Bog vé. — V današnjem evangeliji nam našteva Gospod Jezus le nekatera znamenja, ki bodo napovedovala prihod

sodnega dnè. On pravi: „Da bode na zemlji velika stiska, strašni potresi; dalje, da bo mej ljudmi hudo preganjanje. — Vsa zemlja se bo tresla; morski valovi se bodo visoko vzdigovali in pljuli na zemljo in močno šumeli; otoki in hribi se bodo pogrezevali; divje zveri bodo drle iz svojih brlogov. Ves svet bo končan z ognjem.“ Sv. Efreem Sirski pravi, da bo ogenj končal hribe in doline; in vsa zemlja in kar je na njej, bo zgorelo. — „Kmalu po stiski teh dnij“, pravi Gospod Zveličar, „bo solnce otemnelo in luna ne bo dala svoje svetlobe in zvezde bodo padale z nebá in moči nebeške se bodo gibale — — — in tedaj se bodo jokali vsi rodovi na zemlji.“ Vsi ljudje bodo strahu koprnili in trepetali. Zakaj? zato, ker bodo videli, kaj se godi na nebu in na zemlji. Videli bodo, da je konec svetá, Pokončana bodo vsa mesta, vasi, krasne cerkve, hiše in druga dela človeškega uma in človeških rok. Strah jih bo navdajal tudi še radi družih reči! Zaradi katerih? Videli bodo, kakó bodo mrtvi vstajali iz grobov; kako bodo potem angeli vse ljudi skupaj zbrali ter jih ločili v dva dela, v dve polovici: dobre bodo postavili na desnico, hudobne pa na levico. O strašna ločitev to! Zgodilo se bo, da bodo starši ločeni od svojih otrok, mož od žene, brat od sestre itd. — eni bodo na desni, drugi pa na levi; eni bodo mej izvoljenimi, drugi pa mej zavrženimi. Tudi oni, ki so pod eno streho skupaj več let prebivali, pri eni mizi jedli — ne bodo vsi skupaj: eni na desnici, eni na levici. Predstavimo si prav živo pred oči ta prizor! Ljudje so ločeni mej seboj: eni na eno, drugi na drugo stran. Vse je torej pripravljeno. Z velikim strahom pričakujejo zdaj Sodnika — Jezusa Kristusa. Vseh oči so obrnjene proti nebu, odkoder imá priti. In glejte! že prihaja. Najprvo se pokaže na nebu znamenje sv. križa. — Z nepopisljivim veseljem bodo pozdravili pravični sv. križ. O saj jim je dobro znan ta križ! Saj so se tu na zemlji tolikokrat zaupljivo vanj ozirali; pred njim so večkrat kleče molili, da bi si izprosili voljno potrpljenje v križih in težavah; da bi si izprosili moč v skušnjavah zoper jezo in zoper čistost; da bi si izprosili pravo ljubezen do križanega Zveličarja. O ta križ jim je znan. Saj so ga velikokrat goreče poljubovali: pri zakramentu sv. poslednjega olja in zlasti na zadnjo uro. Dobro poznajo ta križ: saj so ga vedno pobožno in s premislikom delali na čelo, ustnice in prsi: pred jedjo in po jedi, pri vhodu in izhodu iz cerkve. Križ ta jim bo zadnji dan v veliko veselje.

Ves drugačen vtis bo pa napravil pogled na ta križ, ki se bo videl na nebu, pri onih, ki bodo na levi, pri hudobnežih. Ustrašili se ga bodo. Tudi oni so tu na zemlji večkrat križ videli: ob cestah, na pokopališču in v cerkvah. V prvih časih krščanstva in tudi pozneje so nekateri ta križ z nogami teptali, drugi znamenja ob cestah podirali iz samega zaničevanja ali kako drugače poškodovali; tretji ga niso spoštovali s tem, da bi se bili pred njim odkrili ali pokrižali — zakaj ne? zato, ker tudi v srcu niso imeli nikakega spoštovanja in ljubezni do križanega Zveličarja; četrti so se tudi v svojih sobah sramovali križa. Imeli so v njih rajše vse druge podobe, tudi pohujšljive — samo križa ne — tega so se sramovali, dasiravno uprav križ označuje človeku največjo ljubezen božjo do ljudi. — Ta križ torej, ki jim je bil tu na zemlji v zasmeh in sramoto, bodo videli sodni dan na nebu; in klical jim bo: nesrečneži! čas kazni in povračila je tu; konec je vašemu pregrešnemu življenju — vaš Sodnik — Jezus Kristus pride. — — In res! glejte nebo se odprè. Prikaže se Sin božji v oblakih neba s svojimi peterimi ranami, obdan od trume angelov. In kakšen je On? Ne več reven človek, ne več v podobi hostije, ne več na križ pribit — ampak prišel bo z *veliko močjo in veličastvom*. Obraz se mu sveti kot solnce, obláčilo mu je belo, ko sneg.

S srčnim veseljem bodo sprejeli Gospoda Jezusa pravični na desni strani. Saj vedó, da je on njihov največji dobrotnik. Njemu se imajo zahvaliti, da so nebesa spet odprta, da so jim bili grehi odpuščeni. S srčnim veseljem ga bodo pozdravili. Saj je on ravno tisti Zveličar, katerega so tu na zemlji v sv. obhajilu prejemale z živo vero in gorečo ljubeznijo, s katerim so tako prijateljsko občevali. Če jih je na zemlji tako ljubeznivo vabil: *Pridite k meni vsi, ki delate in ste obteženi, jaz vas bom pokrepčal*, kakó bi jih mogel zdaj zavreči; zavreči nje, ki so se takó bali ga z grehom razžaliti; zavreči nje, ki so se tu na zemlji trudili za Njegovo čast in blagor bližnjega! Obraz Kristusov bo proti pravičnim mil in ljubeznjiv — — Pretresljiv bo pa ta obraz Gospodov zavrženim. Ne bodo mogli vanj gledati in klicali bodo od samega strahu: *Hribi pokrite nas, gore padite na nas*: (Luk. 23, 30.) Tukaj na zemlji se niso menili za Kristusa in njegov nauk; ljubili so bolj greh, pijačo, hudo nagnenje, denar in lenobo v službi, kot pa zmernost, čistost in skrb za svoje dušno izveličanje — Tistega Kristusa, katerega so

tu zaničevali z besedo, s pisavo in celim svojim brezvernim življenjem — videli bodo naenkrat pred seboj stati kot svojega Sodnika. On ne bo več mili Zveličar, kar je bil v življenju, ampak tu bo on pravični Sodnik. Kesali se bodo! Žal, da prepozno. Sodba je končana. *Pridite oblagodarjeni mojega očeta — in posedite kraljestvo mojega očeta*, poreče Gospod pravičnim, in veseli pojdejo v nebeški Jeruzalem vživat večno veselje. — *Poberite se spred mene, prekleti, v večni ogenj*, bo govoril zavrženim, in šli bodo v pogubljenje, odkoder ni rešitve več — nikoli več.

Predragi! Prav živo si danes pred oči postavimo in naslikajmo poslednjo sodbo. Zraven pa to-le mislimo: Sodni dan pride gotovo. Takrat bosta samo dve stranski — srečna desnica — zavržena levica. Na eni izmed teh dveh strani bom gotovo tudi jaz; ne uidem: Ali bom na levici, ali bom na desnici. Kaj, ko bi danes, zdaj le umrl, v tem trenutku — na katero stran pridem — kaj mi vest pravi! Ti si morebiti vdan pijančevanju — vedi, kaj pravi sv. Pavel: „Pijanci ne bodo videli nebeškega kraljestva“. Ti imaš morebiti kako krivico na vesti. „Krivičniki ne pojdejo v nebeško kraljestvo“. — Ti si morebiti vdan nečistemu grehu. „Nečistniki ne pojdejo v nebeško kraljestvo“, trdi isti apostol. Ti si morebiti neveren ter se nič ne meniš za cerkvene in božje zapovedi. *Kdor ne veruje* (in vere v djanju ne kaže), *bo pogubljen* pravi Kristus. — *Ako se ne bote poboljšali in pokore delali*, pravi isti Kristus, *bote vsi pogubljeni*. Vsem tem in drugim nepoboljšljivim grešnikom bo zaklical Kristus: *Poberite se izpred mene v večni ogenj!* Zató, predragi, delajmo za svoje zveličanje, dokler je še čas — da ne bo prepozno, da nas smrt ne najde nepripravljenih. Če že torej koga res prava, pristrčna ljubezen do Boga ne naganja k dobremu in odvrtačuje od hudega, naj to stori vsaj strah pred s o d b o. In sicer naj premišljevanje poslednje sodbe grešnike vzdrami, da se izpovedó in potem poboljšajo — pravične pa napeljuje, da v dobrem stanovitni in vedno popolnejši prihajajo. Amen. —k.

2. Modrost in srčnost sv. Katarine.

(Priložnostni govor za god sv. Katarine.)

Blagor jim, ki hodijo po postavi Gospodovi. Ps. 11 8, 1.

Z vso pravico časti sv. Cerkev svoje svetnike in stavi njih spomin in zgled vernikom pred oči, da ne bi omagali na težav

nem potu do zveličanja. Slabotni, omahljivi ljudje, kakor že smo, pozabimo le prevečkrat in prelahko, čemu smo ustvarjeni, čemu živimo in trpimo na zemlji. Večkrat se utrudimo in malo da ne obupamo, če se nam kedaj ne sponese naše delo, kakor smo želeli. Zato je od časa do časa potrebno, — da se ozremo na druge ljudi, da poslušamo klic človeka, ki je tudi kedaj živel na zemlji, da nam ta zopet pokliče v spomin oni večni namen, za katerega smo vsi ustvarjeni, do katerega se pa pride le po potu križev in težav, namen — ki ga m o r a m o kedaj vsi doseči, namreč večno zveličanje v nebesih, ki ga pa tudi m o r e m o vsi doseči — z milostjo božjo. Tak klic, tak opomin, se mi zdi, da slišimo tudi danes tukaj zbrani, ko nam sv. Cerkev veli, da praznujmo spomin sv. Katarine in se spominjajmo njene življenja in njenih čednosti. „Glejte to sv. devico“, tako nam kliče sv. Cerkev, „tudi ta je bila ustvarjena slabotna in umrjoča, kot vi; tudi ta je živela sredi nevarnega svetá, kot vi; toda ona se je bojevala in zmagala že v svoji mladosti. Ostala je stanovitna do konca in dosegla krono življenja.“ Sicer se je sv. Katarina odlikovala v vseh čednostih, vendar je zaslužila posebno z dvema, da jo občudujemo in posnemamo. In ti čednosti sta:

1. njena modrost 2. njena srčnost in stanovitnost. Kaka pa je naša modrost in srčnost v primeri z modrostjo in srčnostjo sv. Katarine, to premišljujmo danes njej v čast kot patroni te cerkve in soseske.

1. Sv. Katarina je bila rojena okoli l. 288. v Aleksandriji kot hči bogatih imenitnih staršev . . . (Vide Brev. rom. die 25. nov. lect. IV. et V. usque ad verba: Quamobrem Maximinus.)

Kakor nekđaj apostoli, kakor nekđaj sv. Štefan, poln nebeške modrosti, tako stoji danes devica Katarina pred našimi očmi. Iz nje ne govori človeška modrost, njo podpira sam sveti Duh, da zmore in osramoti zgolj človeško modrovanje.

Četudi pa je prava modrost doma v nebesih in nas sveti Jakob opominja, da mora vsak, kdor je nima, zanjo prositi, vendar Bog tega daru nikomur ne vsiljuje, marveč človek mora zanj prositi, storiti in delati, kar je v njegovi človeški moči in ga znati uporabiti. In prav zato je dandanes tako malo prave modrosti. Ali se ne dobe dandanes ljudje, katerim se zdi ime- nitno, da so prišli tako daleč, da govorè zoper sv. vero? Ali

se ne dobe taki, ki znajo v svoji modrosti vse obrniti, samo da preslepe sebe in, če mogoče še druge, in ali se ne dobe vsaj taki, ki menijo, da ni vse tako ostro, kakor slišijo v šoli, v cerkvi?

In potem pride izkušnjavec v podobi kake knjige, slabega časopisa, v podobi zavrženega pijanca, pa komu se verjame? Pride potem ura poizkušnje, dnevi nadlog, križev in težav, kje naj iščejo upanja, tolažbe? Pride izkušnja, kje boš dobil moč, da jo premagaš? Dá, prav zato je toliko greha, toliko hudega na svetu, ker je toliko lahkomišljenosti, toliko nevednosti. In četudi se znabiti utegneš pregovoriti, češ tatvina ni velik greh, goljufija, to ni tako hudo, nečistost, to je samo človeška slabost, trpi to samo nekaj časa; pridejo namreč resne ure, ko se oglasi vest in očita človeku, kam je pripravil svojo dušo, kako naj se vrne nazaj na pravo pot, če je izgubil vero in je neče iskati tam, kjer je edino — v cerkvi, v poduku.

Zato posnemajmo v tem sv. Katarino, priporočajmo se ji za pravi um in pamet!

2. Ko pa učenjaki z vso svojo navidezno učenostjo nič ne opravijo . . . (Vide I. c.: Quamobrem Maximinus . . . lect. V. et VI.)

Kako krasen zgled krščanske stanovitosti in zvestobe! Res je, da se nam dandanes ni več bati, da bi nas kdo radi naše vere tožil in sodil ter mučil; res je, da se smemo brez skrbi zbirati v cerkvah, skupno moliti itd., a vendar imamo tudi dandanes še zmiraj priložnost, da pokažemo svojo stanovitost in zvestobo. Nevera in brezverstvo današnje dni ni odložilo orožja, marveč ga je samo zamenjalo. Nima več mečev, sekir, ječ. pač pa laž, obrekovanje, sumničenje, norčevanje itd. — orožje, ki je skrivno, a velikokrat hujše kot oster nož, nabrušen meč. In zato je dandanes dovolj, če se kdo pri vsem tem ne boji ljudi, ostane stanoviten, zvesto prejema sv. zakramente, se posti, sploh vestno izpolnjuje božje in cerkvene zapovedi.

Toda koliko jih je, ki se preveč boje ljudi! Da se ne bi kdo norčeval, češ tercijal, klečepiaz si, opušča se molitev, sveti zakramenti, je se v petek meso, ne hodi se v cerkev itd. Dá, če bi prišel Kristus še enkrat na svet, bi ga gotovo še enkrat križali in če bi zdaj postavil Kristusa in Barabo skupaj in vprašal: „Koga hočete?“ pa bi se dobili, ki bi vpili: „Proč s Kristusom, daj nam Barabo!“ kot da bi ne poznali besedi Zveličarjevih: *Kdor bo mene spoznal pred ljudmi. . .*

Taka je tedaj naša modrost, srčnost in stanovitnost, taka je bila modrost in stanovitnost sv. Katarine. Kolik razloček! Priporočajmo se tedaj sv. devici pogosto za pravo modrost, da bi res združevali vero z življenjem, za srčnost in zvestobo, da se bomo upali svojo vero vselej in povsod tudi očitno pokazati. Amen.

† *Ant. Lombar.*

Priložnostni govori.

Nagovori dekliški Marijini družbi.

(Dalje.)

V.

V življenju ravno tega sv. Frančiška se bere, da je bil od začetka in po svoji naravi močno k jezi nagnjen, in da njegova velika potpežljivost in krotkost ni bila od narave, temuč si jo je pridobil z božjo pomočjo. Če je videl, da izlepa ne gre, si je pustil vse očitati, se žaliti in zmerjati, kolikor se je komu zljubilo. Spričeval je sam o sebi, da je trdno sklenil jezo z vso močjo vedno premagovati in zatirati, in da si že 22 let prizadeva pridobiti čednost krotkosti. Tudi se bere o njem, da se je po njegovi smrti v njegovem truplu pokazalo, da ni več žolča v njem bilo, temuč, da je bil njegov žolč ves v kroglicah, ki so bile trde kakor kamen, v znamenje, da je jezo močno in vedno v sebi zatiral in premagoval.

Ta svetnik naj vam bo za zgled in v posnemo ne le samo do prihodnjega shoda, temveč tudi zanaprej za vse vaše življenje!

3. Dober pomoček zoper jezo je nadalje, da v jezi molčimo, nič ne govorimo ali storimo, h čemur nas sili jeza, temuč se po zgledu apostolov na viharnem morju s pobožno molitvijo obrnemo k Bogu rekoč: Gospod, usmili se me! Gospod, reši me, drugače se potopim! In Bog ti bo dal moč vihar premagati, in bo zopet mir v tvojem srcu. Tako je delal tudi ravno omenjeni sv. Frančišek. Sklenil sem, je rekel, s svojim jezikom zavezo, da ne bom nikoli govoril, ko bom čutil se od jeze razdraženega! V jezi torej le molčati in misli in dela kam drugam obrniti, kakor na to, kar hoče jeza! — Prav dober pripomoček jezo krotiti in si krotkost pridobiti, je tudi to, da se navadimo vsa svoje dela modro in ne prenašlo opravljati, in vse svoje besede pola-

goma in počasno izgovarjati. Prevelika naglica v govorjenju še razburi človeka, in velika naglica v govorjenju razodeva razburjenost in jezo srca!

4. Zadnji in vse hvale in priporočila vreden pripomoček zoper jezo je pa, da mi vedno vsa svoja dela opravljamo v trdni veri, da vse, kar se na svetu godi, se zgodi po volji božji ali po pripuščanju vsemogočnega, vsevednega Boga, in da Bog nikdar ne pripusti, da bi se komu kaj prigodilo, kar ni zares najboljše zanj; vse prejmemo iz božjih rok, karkoli se nam prigodi, in kakor se nam prigodi!

Ko so služabniki kralja Davida postali jezni zoper Semeja, ki je kralja zaničeval in preklinjal, jim je rekel, da naj ga pusté govoriti, češ Bog mu je zapovedal, da naj tako zoper mene govori. (II. Kr. 16). Bog sicer Semeju ni zapovedal, take pregrešne besede govoriti, ker Bog nam nikdar ne zapoveduje grešiti, ampak Bog je pripustil njegovi hudobiji kralja preklinjati, in spokorni kralj David je to za pokoro vzel, katero mu je Bog naložil zaradi njegovih grehov.

O božji služabnici Serafini se bere, da je v vseh težavah in nesrečah, ki so jo zadele, vedno ohranila mir v srcu, in je v vseh rečeh Boga hvalila. Imela je navado reči: Bog je naš Oče; kar z nami stori, in kar nam pošlje, je v naše zveličanje. Če nam kaka reč ni v zveličanje, nam je gotovo ne pošlje!

Tako torej, glejte tudi vé Marijine hčere na svojega nebeškega voditelja in učenika gospoda Jezusa Kristusa, kako je on tiho in potrpežljivo poslušal in sprejel krivično sodbo in križ brez vse jeze in maščevanja; glejte na njegovo in našo nebeško mater Marijo, kako mirno, tiho in krotko je prenašala vsa krivična in grda zaničevanja in tožbe zoper svojega nedolžnega Sina, ter ne dajte prostora jezi in sovraštvu v svojem srcu, ker človeška jeza ne dela to, kar je pravično pred Bogom! Amen.

A. Šimenec.

VI.

Med telesnimi boleznimi se nahajajo tudi take, ki se skrivajo našem očem, da jih ne spoznamo. Marsikdo trdi, da je bolan, pa mu ni videti, ker ima lepo zdravo barvo in rad jé, in vse je videti zdravo na njem — medtem pa sam le trdi, da ni zdrav; in če res kmalu nastopi pri njem smrt, se prepričamo o resničnosti njegovih besedi. Takim prikritim telesnim boleznim je podobna dušna bolezen, ki se pravi laž ali pa hi navš č i n a. Laž je to, če kdo drugače govori, kakor misli; hinavščina pa je,

če se kdo drugačnega kaže v obnašanju kakor je; če se hlini pobožnega, vernega, pravičnega, v resnici pa ni. Akoravno pa je laž prikrita dušna bolezen, je vendar le kaj grda bolezen. Laži je pa grozno veliko med ljudmi, tako da sveto pismo samo govori (ps. 115): *Vsak človek je lažnjiv!* Pa vendar je vsaka laž greh in grd madež na človeku, kakor nam zopet pove sv. pismo, rekoč: *Grd madež na človeku je laž!* Da je vsaka laž greh, in velik madež na vsakem človeku, zlasti pa še na Marijinih otrocih, vam hočem danes spričati.

Zakaj je laž greh, in madež na človeku? a) Prvič zato, ker je vsaka laž naravnost nasproti božji resničnosti in svetosti. Bog je zgolj resnica in sovraži vsako laž. *Lažnjiva usta so gnjusoba Gospodu.* Preg. 12, 22 Bog je resničen in zvest, kar reče je res, in kar obljubi ali zažuga, gotovo izpolni. Kaj ni Bog očitvidno kaznoval laži že pri padcu prvih staršev nad peklensko kačo in tako dalje vseh laži, kar se jih je zgodilo do današnjega dne? Torej vsaka laž žali Boga in ga kliče na maščevanje. — In Kristus, Sin božji je rekel: *Jaz sem pot, resnica in življenje; in sem zato prišel na svet, da dajem spričevanje resnici,* in res ni bilo laži najti v njegovih ustih. Kako se pa moreš ti učenca ali učenko njegovo imenovati, če lažeš? —

b) Laž je greh drugič zato, ker je njen začetnik, njen oče hudoben; hudobni je duh izrekel prvo laž na zemlji. Ko je Eva slišala prvo laž, se je zavzela. To je bilo zanjo kaj nenavadnega, ušesa so jo zbolela, in brž je satanu zavrnila lažnjivo govorico, a žal, da Eva ni ostala stanovitna v prvi vojski zoper laž — in satan je zmagal. Zato pravi Jezus sam o njem, da je oče laži, da je lažnivec od začetka, in vsi lažniki in lažnjivke so njegovi otroci. Ali hočeš torej satana imeti za očeta, za svoj zgled? Kaj ni torej laž greh, ker lažnik dela to, kar hudič? Sedaj sicer ne hodi hudič vidno ali osebno okrog nas, da bi nas zapeljeval v laž, temuč vse laži sedanjih ljudi izvirajo ravno tako iz strupenih in hudobnih studentev, namreč iz spačene poželjivosti, grešnega nagnjenja človeškega, iz strasti človekove. Le poglejmo, kako se je laž zvezala z vsemi strastmi človekovimi in se jim ponuja v službo za deklo: Napuhu, prevzetnosti in čistilakomnosti vdani človek laže, ker noče priznati svojih napak, ter se boji vsacega poniževanja, on se hoče vedno kazati v lepi luči, bližnjega pa črni, če ne drugače, pa z lažmi, ker noče

da bi bil kdo enako — ali pa še bolj čislan kakor on. Lakomnik se poslužuje vseh laži in zvijač, da izvršuje razne goljufije in sleparije, ki jih je toliko, da napolnjujejo ves svet. Največ laži storijo pa šele nečistosti vdani ljudje, da bi prikriili svoje grehe pred starši ali poštenimi ljudmi in veljali za dobre. — Nevoščljivec ne more živeti brez laži! Tudi požrešnost in pijanost si izkuša pomagati z lažjo in se opravičevati. In kdo more prešteti vse laži krive prisege, in obrekovanja, ki so prišla iz jeze in sovraštva? Še celo lenoba se izkuša lepšati z lažjo, in pokrivati svojo ničvrednost. Kaj ni res laž grd greh, ki izvira iz takih grdih virov?

Še bolj se nam mora pa laž pristuditi, če pomislimo na nasledek laži. Kateri so pa ti? Kaj čaka lažnjivce i lažnjivke?

a) Sveto pismo pravi: *Bog bo pogubil vse, ki lažnjivo govore.* — (Pr. 5, 7.) — *Lažnjive ustnice so gnjusoba gospodu.* (Preg. 12, 22.) — *Usta, ki govore laž, umore dušo.* (Modr. 1. 11.) Vidite, kaj žuga Bog, ki je neskončno resničen in zvest, lažnjivcem in lažnjivkam! — Pa tudi v častnem oziru škoduje lažnjivec največ sam sebi? Laž, pravijo, ima kratke noge. Kdor laže, spravi sam sebe kaj hitro ob vso veljavo pri ljudeh, tako da mu še celo takrat ne verjamejo, kadar govori resnico, in večkrat se sliši: „Hvale vreden bi bil ta človek — samo, ko bi ne lagal.“ Lažnjik med svetom ne velja za poštenjaka, in tudi ne dobi kake boljše službe, zlasti tam ne, kjer se v denarnih rečeh zahteva zanesljiva zvestoba, kajti pregovor pravi: „Kdor laže, ta krade — mlad lažnik star tat!“ Zato se je pa tudi še celo boljšim poganom, ki so živeli po natorni postavi t. j. živeli po svoji vesti in si prizadevali za boljše življenje, zdela laž ostudna, in grd madež za človeka.

Rimski cesar Trajan je bil v vojski premagal traciškega kralja in je s seboj vzel njegovega sina. Ker je deček kazal lepe lastnosti, je sklenil Trajan, da si ga bo določil za naslednika. — Nekega dne se je posinovljeni princ sprehajal po cesarskem vrtu in trgjal sadje. Trajan zapazi to, in da bi izkušal dečka, ga vpraša, ko se je vrnil v palačo: Kje pa si bil? V zadregi odvrne deček: „Pri učitelju!“ — Hudo vžaljen radi te drzne laži reče cesar: „Sklenil sem bil, da te povzdignem na cesarski prestol; kot lažnik pa nisi vreden cesarstva!“ Joj! Kako draga je bila ta laž, kaj ne?

Pa zaslišite še nekatere druge izreke poganskih modrijanov, kako ostudna se jim je zdela laž. — Plutarh pravi: Laž je pregreha sužnjev, in vsi ljudje naj bi jo sovražili! — Ravno ta

Plutarh pripoveduje o starih Perzijanih, da dve reči zametavajo kot najostudnejši: prva je lagati se; druga pa dolgove delati; poslednje zlasti zato, ker človek, ki je zadolžen, misli, da se mora lagati. Zato lahko rečem, da sta se poganom dve reči zdeli nagnusni: prvič laž in drugič zopet laž. — Aristotel, zelo čislan modrijan iz starih časov, pa pravi: „Ljudi, ki niso odkriti, marveč pripravljene za laž in goljufijo, se je treba bolj ogibati kakor gadov.“ — Z grškega otoka Kios je prišel neki starček v mesto Lacedemon, da bi imel tam govor. Ni pa hotel, da bi ga imeli poslušalci za starca, zato si je dal pobarvati svoje bele lase. Ta zvijača se je pa opazila, in komaj je dokončal svoj govor, kar se dvigne odkritosrčen mož, Arhidamnos po imenu, in reče: Kako moremo verjeti temu možu? Kaj pa nam more povedati dobrega, če ne nosi laži le v srcu, marveč celo na glavi! Glejte, tako gnusna se je zdela laž celo poganom.

Vem, da si mnogi hočejo svoje laži opravičevati in lepšati z raznimi izgovori, pa vsi ti izgovori so prazni.

1. Nekateri pravijo: V sedanjih časih je že tako, da se človek mora včasih zlagati, sicer ne izhaja in ne more živeti med ljudmi! Res je, da sedaj ljudje veliko lažejo, obrekujejo in goljufajo, a takega pa vendar nobenega ne najdeš, ki bi rad videl, da ga drugi nalažejo, obrekujejo in ogoljufajo. Kar nočeš, da bi drugi tebi storili, tudi ti drugim ne stori!

2. Drugi se izgovarja in pravi: Kaj pa je to takega, če se kaj malega zlažem, vsaj nisem nikomur nič škodoval, temuč sem hotel le sebi in drugim še pomagati! — To je prazen izgovor. — Ker nihče ne more naprej vedeti, kaj hudega bo prišlo iz laži, — nekaj hudega je gotovo vselej, ker je vsaka laž greh, če ne škoduje za druge, pa za njega, žali Boga in manjša milost božjo, — ker ima vsaka laž kratke noge, daje pohujšanje in duša lažnivčeva trpi škodo, ne reci: Sem sebi ali drugim z lažjo pomagal. — Hud je res boj zoper laž, kakor zoper vsak greh: človek meni sebi ali drugim z lažjo pomagati iz zadrege, ali se nad bližnjim maščevati ali znositi, pa vendar se ne sme lagati, ko bi mogel še toliko koristiti, ko bi mogel tudi ves svet smrti ali vse duše iz vic rešiti.

3. Tretji se izgovarja: Nekoliko moram lagati, drugače mi ne gre kupčija izpod rok, ni dobička. Če bi bila laž pri kupčiji dovoljena, — potem bi bilo tatovom in goljufom le častitati, ker si napravljajo lepe dobičke. Ali kaj, ker temu ni tako; kar so

prilagali in prigoljufali, ni njihovo, temuč družih, in ptuje blago morajo povrniti, če se hočejo zveličati. Sicer ima pa laž tudi pri kupčiji kratke noge; kar jim je laž in goljufija pridobila, jim pa izgubljeno dobro ime kmalu odnese. Vsi taki ali enaki izgovori so prazni.

Storite torej trdni sklep: Nikdar ne lagati, ne v šali, ne doma, ne pri kupčiji, ne pri izpovedi, ne pred sodnijo, ne v službenih zadevah, ne v sili, ne v uslugo ali škodo komu, ker laž je povsod greh: govorite resnico, če bi imeli tudi zavoljo resnice kaj trpeti, ker od vsake lažnjive besede bo treba dajati oster odgovor. Če pa že resnice vselej nočete povedati, pa molčite, ali pa recite, kaj gre to ali ono komu mar, le lagati ne!

Devetletni deček je naredil nekaj napačnega, in se je radi tega tako zelo bal svojega očeta, da se je milo jokal. Poslom se je zelo smilil dobri deček, in ko so izvedeli, zakaj se tako zelo joka, so mu svetovali, naj si z lažjo pomaga iz zadrege. Deček pa noče o tem nič slišati, marveč odločno zatrjuje: „Boljše je, če sem tepen, kakor da bi se lagal. Naj naredijo oče z menoj kar hočejo, lagal se pa ne bom nikdar več, in ko bi me oče tudi ubili. Zakaj, — tako je še pristavil dobri otrok, — kako bi se upal stopiti še kedaj pred Mater božjo, in jo še kaj prositi, ko bi se lagal!“

Marijine hčere: Kako bi se upale ve še kedaj pred Mater božjo stopiti in jo še kaj prositi, ko bi se lagale?

Glejte na vzornika resnicoljubja, — na ono presveto, kot solnce čisto Srce, ki je neizmerno ljubilo resnico, in neizmerno sovražilo vsako laž, na resnicoljubno Srce Jezusovo! Ako mu hočete biti všeč, morate tudi ve odločno ljubiti resnico in odločno sovražiti vsako laž. Kako zelo je Jezusovo božje Srce ljubilo resnico in sovražilo laž, to nam je Zveličar pokazal z besedo in dejanjem! — Svojim najhujšim sovražnikom je rekel: *Kdo izmed vas me bo prepričal greha?* In da je tedaj še posebno med drugimi grehi mislil na laž, lahko razvidimo iz tega, ker je takoj nato izrekel besede: Če vam pa govorim resnico, zakaj mi pa ne verjamete? Zato je samega sebe kar naravnost imenoval *Resnico*. *Jaz sem pot in resnica* — in pred sodnikom je rekel: *da je zato prišel na svet, da bi resnici dajal izpričevanje*. Nasprotno pa je naznanil, kako zelo zoprna in ostudna mu je vsaka laž, s tem, da jo je naravnost imenoval satanov greh, ker je rekel, da je satan lažnik od začetka, da je oče laži, in da so njegovi otroci vsi, ki se lažejo!

Poglejmo pa še na njegovo vedenje. Vse njegovo vedenje je brez hlimbe in hinavščine in zvijače, tako da so mu

tudi njegovi najhujši sovražniki priznali: *Vemo, da si resničen, in da ti ni mar za nikogar, ker ne gledaš na osebo ljudi!* Nikdar ni nikomur kaj obetal, česar bi jim ne bil mislil izpolniti, nasprotno pa je vsakemu kar brez ovinkov povedal, kaj ga čaka hudega in težavnega, ako se njemu pridruži. Njegova sodba je bila vselej naravnost in pravična, brez ozira na osebo. Kjerkoli je opazil kaj dobrega, je priznal in pohvalil, naj je storil prijatelj ali sovražnik, Izraelec ali pogan, kjerkoli pa je videl kaj napačnega ali pregrešnega, je grajal in obsojal, brez ozira na to, jeli grešnik preprost človek ali imeniten oblastnik, brez ozira naj mu njegovo posvarjenje nakoplje najhujše sovraštvo ali celo smrt!

Kako zelo je ljubilo Jezusovo Srce resnico, vidimo tudi iz tega, ker so se mu precej prikupili preprosti in odkritosrčni, vsi resnicoljubni ljudje, nasprotno pa ga vselej užalili lažnjivci in hinavci! Vsaj vam je znano, kako zelo se je razveselil svojega učenca in apostola sv. Jerneja ali Natanaela, ko ga je prvokrat videl. Že od daleč mu je zaklical častne besede: *Glejte, to je Izraelec, v katerem ni nobene zvijače!* Znano je pa tudi, da zaradi nobenega družega greha ni tako zelo poprijemal farizejev, kakor zaradi lažnive hinavščine in kačje zvijačnosti! Glejte na Marijo, mater tega presv. resnicoljubnega Sina, kako je ona lažnivi kači glavo strla, ter prosite jo, da pomaga tudi nam v sebi zatreti vsako laž, v katero satan največ ljudi vlovi. Amen.

A. Šimenec.

Govori o sv. Rešnjem Telesu.*)

4. Obiskujmo Jezusa!

Veselím se tega, kar mi pravijo:
„V hišo Gospodovo pojdemo!“
Psalm 121, 1.

Svojemu Bogu v najsvetejšem zakramentu smo dolžni vso čast. Skazujemo jo z božjim češčenjem, z obiskovanjem in z vrednim prejemanjem. Danes bi vas rad navdušil k pogostemu in radovoljnemu obiskovanju. Blagor namreč kristjanu, ki more govoriti z Davidom: *Mojo dušo žeja po močnem, živem Bogu; kdaj bom prišel in se prikazal pred božje obličje?* (Ps. 41, 3.) David ni mogel tako hitro ugasiti žeje svoje duše, ker je moral bežati pred Absalomom, svojim sinom in njegovimi pristaši.

*) Glej Duh. Pastir I. 1906, str. 375.

Tudi kristjanu je treba marsikdaj bežati pred lastnimi domačimi, pred otroci, pred sosedi, pred zapeljivimi prijatelji — kam naj se zateče? Kristjanu bi treba bilo dostikrat bežati pred lastnimi otroci, t. j. svojimi grehi, strastmi, razvadami — kam naj se zateče? Kristjanu je treba velikrat bežati pred hudobnim duhom in njegovimi skušnjavami, pred dušno nevarnostjo in grešno priložnostjo — kam naj se zateče? Po zgledu Davidovem naj tudi kristjan zahrepeni in poželi po močnem, živem Bogu. Tega najde vsak dan v domači farni cerkvi, v tabernaklju. Pred Jezusa v presv. Reš. Telesu naj pribeži in našel bo varno zavetje.

Judovski romarji so zapeli Davidov psalm, ki se pričinja z besedami: *Veselim se tega, kar mi pravijo, v hišo Gospodovo pojdemo* — zapeli so ga, pravim, ko so se bližali templju Gospodovemu na Sijonski gori. Več in boljši kakor Judom oni tempelj mora biti vernemu kristjanu vsaka cerkev s presv. Rešnjim Telesom. Da bi se tudi vi razveselili dneva, ure, trenutka, v katerem vam je dano obiskati Gospoda, močnega in živega Boga v njegovi hiši! Zvedeli bi, da si s četrt ure goreče molitve pred Najsvetejšim več pridobite, kakor z vsemi drugimi opravili celega dneva.

Občutili bi, da je obisk Jezusa bolj koristen in povrh še bolj prijeten, kakor vsi drugi človeški obiski, in družba Jezusova boljša od vsake posvetne tovarišije.

Zakaj naj obiskujem sv. Rešnje Telo? Odgovori naj vam grofica Ferija, klarisinja, zaradi pogostih, dolgih obiskov imenovana nevesta Najsvetejšega zakramenta. Vprašana, kaj počenja toliko časa pred altarjem, je odgovorila: „Stala bi tam celo večnost. Ali ni tam Bog sam, večna hrana zveličanim? Kaj delam pred njim? Ljubim, hvalim, zahvaljujem, prosim. Kaj dela ubožec pred bogatinom, bolnik pri zdravniku, žejen pri bistrem studentu, lačen pri obloženi mizi?“

Obiskujte presv. Rešnje Telo a) iz ljubezni, b) iz hvaležnosti, c) iz potrebe.

a) V sv. Rešnjem Telesu najdete svojega prijatelja, Boga, kralja nebes in zemlje, Gospoda vojskinih trum, Odrešenika, Zveličarja. Sama ljubezen do vas ga drži ponižanega v drobtine kruha, sama ljubezen do vas ga drži zaprtega v tabernaklju, sama ljubezen do vas ga drži med vami zaničevanega. *Zakaj Gospod je izvolil Sijon, izvolil si ga je v prebivališče; to je*

moje počivališče vekomaj, tukaj bom stanoval, ker sem (si) ga izvolil. (Ps. 131, 13.)

Ali ne zasluži nasprotne ljubezni? Radi bi obiskali svojega cesarja, pa vam ni mogoče. Tu pa najdete kralja vseh kraljev, po katerem vladajo kralji in cesarji, Gospoda nebes in zemlje. Kolika čast za vas, če pomislite, „kdo sem jaz, črv zemlje — kdo je On!“

Če pridete mimo hiše prijatelja, s čim mu skazete svojo ljubezen? Kaj ne, oglasite se pri njem, obiščete ga. In vselej, ko greste mimo cerkve, greste mimo hiše najzvestejšega — božjega prijatelja.

Znamenje medsebojneljubezni med sorodniki je, če se bratje in sestre radi obiskujejo in v potrebah drug drugemu pomagajo — kar je lep zgled za vso faro: v tabernaklju imate onega, ki vas je po svojem včlovečenju in odrešenju sprejel med svoje brate. Skažite mu torej zasluženo bratovsko ljubezen.

Ženin ne pušča v nemar ljubeče neveste, skrbi ga, kako se ji godi in naobratno, nevesta zasleduje usodo ženinovo. V tabernaklju najdete Onega, ki se prisposodablja zaradi prevelike ljubezni ženinu naših duš, ki bi imele biti, postati in ostati vekomaj njegove neveste. Duše krščanske, obiskujte tedaj rade nebeškega ženina.

b) Le spomnite se, kaj je storil in še dela, kaj je trpel in še trpi za vas, vaše odrešenje in zveličanje Jezus, skrit v pre-svetem Rešnjem Telesu zato, da bi ostal z ljudmi do konca sveta, da bi se neprenehoma daroval v zadoščenje za naše grehe, da bi nam ponujal obilne milosti in dobrote, da bi varoval pred hudim in napeljeval k dobremu, da bi nas tolažil v žalosti in podpiral v nesreči, da bi nas branil v nevarnostih in rešil v skušnjavah, da bi se dajal samega sebe našim dušam v nebeško, angelsko hrano v sv. obhajilu. (*Sijonske*) vdove bom obilno blagoslavljal, njegove uboge s kruhom nasičeval (Ps. 131, 15.). Za take dobrote ne morete se mu zahvaliti nikoli preveč, ko bi ga zahvaljevali tudi noč in dan:

„Kolikor moreš, toliko hvali,
saj mu vredne hvale dali
vendar še ne bomo vsi!“

(Konec prih.)